

ВИЛЬЯМ ШЕКСПИР

ТАНЛАНГАН АСАРЛАР

Беш жилдлик

Тўртинчи жилд

Тошкент

Гафур Гулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти
1985

МАКБЕТ

ЖАМОЛ ҚАМОЛ
таржимаси

ИШТИРОК ЭТУВЧИЛАР:

Дункан, Шотландия қироли.

Малькольм } унинг ўғиллари.
Дональбайн }

Макбет } Дунканнинг лашкарбошилари.
Банко }

Макдуф }
Ленокс } шотландиялик амалдорлар.
Росс }
Ментис }
Ангус }
Кэтнес }

Флиенс, Банконинг ўғли.

Сивард, Нортемберленд графи, инглиз лашкарбошиси.

Ёш Сивард, унинг ўғли.

Сейтон, Макбетнинг яроқбардори.

Макдуфнинг ўғли.

Инглиз врач.

Шотланд врач.

Сержант

Эшикбон.

Чол.

Леди Макбет.

Леди Макдуф.

Сарой хоними, леди Макбед маҳрамларидан.

Геката.

Уч алвасти.

Банконинг руҳи ва бошқа арвоҳлар.

Лордлар, аслзодалар, офицерлар, аскарлар, қотиллар,
хизматкорлар ва чопарлар.

Воқеа Шотландия ва Англияда рўй беради.

БИРИНЧИ ПАРДА**1-САҲНА**

Яйдоқ ер. Момақалди роқ. Уч алвасти киради.

Биринчи алвасти

Яна қалди роқ, чақмоқ,
Емғир остида қачон
Учрашамиз учовлон?

Иккинчи алвасти

Жанг-жадал тугаб ҳамон,
Ғолиб келса бир томон.

Учинчи алвасти

Оқшом чўкмасдан олдин.

Биринчи алвасти

Қасрда?

Иккинчи алвасти

Чакалақда.

Учинчи алвасти
 Қоронғу тушмай унда
 Макбетни учратамиз.

Биринчи алвасти
 Мушук мнѐвлаб қолди,
 Кетар вақтимиз бўлди!

Учинчи алвасти
 (баравар)
 Қурбақа «вақ» деди, бас,
 Энди учмасак, бўлмас!
 Увол-савоб, қўшил-қорниш, битта бўл,
 битта,
 Бадбўй буғ оралаб тикка учамиз кўкка.
 Гойиб бўлишади.

2-САҲНА

Форрес яқинидаги қароргоҳ,
 Саҳна ортида — жанг сурони.

Қирол Дункан, Малькольм, Дональбайн,
 Ленокс киришади, иккинчи ёқдан — қонга беланган сержант.

Дункан

Қим бўлди бу, кийим-боши қонга бўялган?
 Авбошлар-ла бўлаётган жанг рафторидан
 Эҳтимолки сўзлаб берар.

Малькольм

Бу ўша сержант,
 Мени машъум бандиликдан халос айлаган.

Мен бурчлиман унга.— Салом, эй баҳодир дўст!
Қирол истар, сен майдонни тарк этган маҳал
Қай бир томон устун эди, айтиб бер.

С е р ж а н т

Маҳол.

Икки тараф — чўкаётган икки кимсадек
Епишганди бир-бирига, Ёвуз Макдональд.
У фитначи қойим, яъни таваллудидан
Энг тасқара иллатларга макон бўлган зот
Тадбир билан ўша ғарбий жазиралардан
Талай ирланд пиёдасини ёллаган экан.
Низолардан мамнун бўлиб, у нобакорнинг
Орқасидан изғиб юрди қисмат-фоҳиша.
Бироқ, бекор! Шавкат ўғли, баҳодирзода,
Жасур Макбет (*у шундай бир шарафга лойиқ*)
Қасос қони қип-қизариб буғланиб турган
Шамшир билан ўзига йўл очдию чиндан
Ва юзма-юз келди ўша хиёнаткорга.
На «салом», на «хайр» деди ёвуз бадкорга,
Бир зарб билан танасини иккига бўлди,
Қалласини узиб, миnor бошига илди.

Д у н к а н

О, шавкатли амакиваччам! Муносиб вассал!

С е р ж а н т

Лекин баъзан қуёш балқиб, қўзғотган каби
Денгиз аро ҳалокатли бўрон-пўртана,
О, подшоҳим, биз учун ҳам севинч чашмаси
Офат-бало булоғига айланди. Тингла:
Ҳаққоният шавкат билан тузиб иттиҳод,
Ҳавойи у ирландларни сураркан нари,

Бу фурсатни қулай топиб норвег қироли
Бошдан-оёқ совут кийган лашкарларини
Устимизга сурди.

Д у н к а н

Шундан сесканишгандир
Макбет билан Банко, бизнинг лашкарбошилар?

С е р ж а н т

Сесканишди, худди чумчуқ олдида бургут,
Еки қуён олдида шер сесканганидек.
Ут-оташи оширилган замбараклардек
Оширишди улар ёвга ҳужум-ҳамлани.
Қўшилмоқчи бўлишдими жароҳатларга,
Еки бунёд этишмоқчи янги Голгофа,
Айтолмайман... Тинкам қуриб, битди мадорим,
Мени ортиқ ёндирмоқда яра-жароҳат.

Д у н к а н

Жароҳатинг сўзинг каби сенга ярашиқ,
Эъюзлидир иккиси ҳам — табибни чорланг!

С е р ж а н т н и олиб кетишади.

Биз томонга ким келмоқда?

М а л ь к о л ь м

Муҳтарам Росс-тан.*

Р о с с к и р а д и.

* Т а н — Шотландияда қадимий амалдорлик унвони. тахминан, бизнинг «бек»ка тўғри келади. (Тарж.)

Ленокс

Кўзларида бир шошқинлик ёнар. Афтидан,
Фавқулодда хабар билан келмоқдасан у.

Росс

Тангрим, асра шоҳимизни!

Дункан

Хўш, муҳтарам тап,
Қайдан келмоқдасан?

Росс

Шоҳим, келишим Файфдан.
Тутқун норвег байроқлари ҳилпираб маъюс,
Лашкарингга соя солиб турган макондан.
Норвег шоҳи, сон-саноқсиз қўшин сардори,
Унинг билан Қавдор беги, шум хиёнаткор
Бизга ҳамла қилди. Қизиб кетди қон-қирон,
Лекин Макбет — Беллонанинг суюк ботири
Пўлат совет кийиб, тушди жанг майдонига,
Саваш қилиб, ғанимларнинг етди жонига.
У норвегнинг таъзирини бердики чунон,
Ёв янчилди.

Дункан

Мана бу зўр омад!

Росс

Свенон —

Норвег шоҳи сўраб қолди сулҳу амният.
Лекин, Сент-Кольм оролида бояқиш ўзи
Мурдаларни тупроққа ҳам топширмай ҳали,

Ун минг доллар санаб берди қўлимизга нақд.

Д у н к а н

Қавдор беги этолмагай энди хиёнат.
Бор, буюрким, маҳв этсинлар хиёнаткорни
Ва Макбетни қутла Қавдор беклиги билан.

Р о с с

Бажарилур, амри вожиб шоҳимнинг сўзи.

Д у н к а н

У Макбетни юксалтирди — йиқилиб ўзи.

Ҳамма кетади.

3-САҲНА

Цўл. Чакалақзор. Гулдурак. У ч а л в а с т и киради.

Б и р и н ч и а л в а с т и

Қайларда бўлдинг, синглим?

И к к и н ч и а л в а с т и

Тўнғизларни қувладим.

У ч и н ч и а л в а с т и

Ўзинг-чи, ҳай, эгачим?

Биринчи алвасти

Мен бир дарға ойимнинг атрофидан айландим.
 Сочлари ипак-ипак. «Бера қол», деб ялиндим.
 Лекин бақалоқ ойим қичқирдики: «Ху, ўлгур!»
 Эри «Шер» кемасида Ҳалаб сари жўнабдир.
 Мен-чи, элакни илиб,
 Думсиз каламуш бўлиб,
 Изидан югураман, вой, изидан югураман...

Иккинчи алвасти

Опагинам, мен сенга шамолимни бераман.

Биринчи алвасти

Сенга қуллуқ қиламан.

Учинчи алвасти

Истасанг, ола қолгин менинг шамолимни ҳам.

Биринчи алвасти

Ўзга жодуларинг ҳам бўлсин менга ҳамқадам.
 Ҳа, у дарға бўлмасин.
 Қанча жасур, жангари,
 Қанча айлантирмасин
 Румпелни нари-бери,
 Жодумдан қутулолмас,
 Сомон каби саргайиб,
 Оромига етолмас.
 Соя каби тентираб,
 Бўлар балога дучор.
 Сув кезиб юрар уч бор
 Йигирма етти ҳафта.
 Кемаси кетмас чўкиб,

Лекин рўдапо бўлиб
Қайтар изга муқаррар.
Қаранглар!

Иккинчи алвасти

Вой, нима бу?

Биринчи алвасти

Бармоқ-ку. Бир лоцман
Ғарқ бўлди кема билан.

Саҳна ортидан ногора садоси эшитилади.

Учинчи алвасти

Ногора саси тошар!
Макбет қиролга шошар.

Уччаласи

Опалар, учинг бу дам
Ер узра, сув узра ҳам,
Ҳар бирингиз бир йўла
Жоду ёзинг уч карра.
Уч карра уч — тўққиз бор,
Тўхта! Жоду қилди кор.

Макбет ва Банко киради.

Макбет

Кун бўлганми шундай даҳшат, шундай шавкатли?

Банко

Эй, Форреста қанча қолди?— Қим бўлди булар,
 Қовжираган ва ёввойисифат махлуқлар?
 Бунақаси ерда бўлмас, ердадир гарчанд,
 Жавоб беринг: одамсиз, арвоҳсизлар?
 Саволимни уқдингизми? Уқибсиз чоғи,
 Босмоқдасиз ғадир-будир бармоғингизни
 Қоқ-қурушқоқ лабингизга. Қампир санардим
 Соқолингиз бўлмаганда.

Макбет

Айтинг, кимсизлар?

Биринчи алвасти

Гламис беги — Макбетга шон-шарафлар!

Иккинчи алвасти

Қавдор беги — Макбетга шон-шарафлар!

Учинчи алвасти

Бўлғуси шоҳ — Макбетга шон-шарафлар!

Банко

Сескандингми, Макбет? Наҳот уларнинг ширин
 Забонидан чўциясан?— Иқроп бўлингиз,
 Арвоҳсиз ёки тирик махлуқотсиз?
 Ҳозиргина дўстим салом ўрнида сиздан
 Янги рутба, шарафларни тинглади чиндан
 Ва шоҳона умидларнинг башоратини.
 Таъсирланди. Нечун лолсиз менга қолганда?
 Замонларнинг зироатин олдиндан кўриб,

Қай бир уруғ унишини ёки бўлмасам,
Унмаслигин айтмоқликка қодир экансиз,
Сирли қисмат саҳифасин очинг менга ҳам.
Менга бирдек қаҳрингизу мурувватингиз.

Биринчи алвасти

Шараф сенга!

Иккинчи алвасти

Шараф сенга!

Учинчи алвасти

Шараф сенга!

Биринчи алвасти

Сен Макбетдан қуйироқсан ва лекин юксак.

Иккинчи алвасти

Сен Макбетдан бахтсизсану лекин бахтиёр.

Учинчи алвасти

Қиролмассан, қиролларга берарсан насаб,
Макбетга ҳам, Банкога ҳам баробар шараф!

Биринчи алвасти

Банкога ҳам, Макбетга ҳам баробар шараф!

Макбет

Ҳаммасини айтмадингиз, кароматгўйлар.
Мен — Гламис беги, отам ўлгандан буён.

Бироқ Қавдор бегимасман, Қавдор ҳокими
 Барҳаёт-ку. Шотландия қироли бўлиш
 Қавдор беги бўлишдан ҳам мушкулдир менга.
 Бу бемаъни хаёлларни қайдан олдингиз?
 Қақроқ чўлда бизни бундоқ башорат билан
 Нега энди тўхтатдингиз? Жавоб берингиз.

(Алвастилар ғойиб бўлишади.)

Банко

Сувда пуфак ҳосил бўлар, булар-чи, ернинг
 Пуфаклар... Ажаб, қайга кетишди улар?

Макбет

Худди шамол нафасларни юлиб кетгандай
 Буларни ҳам ҳаво ютиб юборди. Афсус.

Банко

Дарҳақиқат, биз ростданми кўрдик уларни?
 Кўкнорими бирор бало еганмиз ёки,
 Балки ўша ақлимизни чандиқлаб олган?

Макбет

Эмишки, сен фано топсанг, зурёдинг — қирол!..

Банко

Аммо, сен-чи, қиролдирсан тириклигингда!..

Макбет

Боз устига Қавдор беги. Шундоқ эмасми?

Банко

Худди шундоқ. Лекин анув келаётган ким?

Россе билан Ангус киради.

Россе

Сен қозонган буюк зафар муждасин, Макбет,
Қирол қабул қилди ғоят комронлик билан.
Уқир экан — нобакорни яккама-якка
Жангда қандай мардонавор ҳалок этганинг —
Таҳсинлари алмашинди ҳайратлар билан
Ва кун бўйи чопарлардан тинглади Дункан:
Норвегларнинг сафларини қандай ёрганинг,
Улимларни писанд қилмай, олға борганинг,
Хабарчилар борки, дўлдай ёғилиб худди,
Эй сен, тожу тахт таянчи, мақтовларингни
Ёғдирдилар ўша тахтнинг пойига.

Ангус

Тождор

Сенга таҳсин айтиб, сени чорлайди ҳозир,
Мукофотга эса кейин бўларсан ноил.

Россе

Сарафрозлар гарови деб буюрди қирол
Табриклашни — сени Кавдор беклиги билан.
Қутлуғ бўлсин сенга янги рутба — олий шон!
У — сеники!

Банко

(четга)

Наҳотки чин сўйламиш шайтон?

Макбет

Кавдор беги барҳаёт-ку. Бегона тўнни
Княрмидим?

Ангус

Гар у ҳозир тирик бўлса ҳам
Боши узра муаллақдир ҳукми беомон,
У ҳаётга видо айтар. Аниқ билмадим,
Норвег билан тузганмидир битим-иттифоқ
Ёки ўша исёнчини қўлламиш пинҳон,
Ҳар иккиси билан ёхуд айлаган паймон —
Ва шу билан ватанни маҳв этмоқчи бўлган.
Аммо унинг жинояти бўлмиш ошкор,
У хиёнат қилди элга — ўзи ҳам иқрор.
У қулади.

Макбет

(четга)

Гламис бек, Кавдор бегиман,
Кейин — қирол.

(Росс ва Ангусга)

Хизматингиз учун ташаккур.

(Банкога, секин)

Кавдор беги бўлдим ҳали айтилганидек,
Хўш, энди-чи, инондингми, бир кун зурёдинг
Соҳиби тахт бўлишига?

Банко

(Макбетга, секин)

Ҳай, эҳтиёт бўл,
 Кавдор беги бўлдинг, лекин тож ила тахтни
 Ҳавас қила кўрма. Мени қўрқув босмоқда:
 Баъзан бизни жаҳаннамга ағдармоқ учун
 Ҳақиқатни сўйлар пича шайтон-лаинлар.
 Кўзимизга ҳақгўй бўлиб кўринар улар.
 Лекин боплаб мот қилишар муҳим бир ишда.
 Дўстлар, сизга бир оғиз сўз.

(Росс ва Ангус билан секин сўзлаша бошлайди)

Макбет

(четга)

Рўёбга чиқди
 Қўш башорат — ҳукмдорлик салтанатининг
 Қиссасига қўш дебоча.

(Росс ва Ангусга)

Жаноблар, раҳмат.

(четга)

На савобдир, на уволдир бу ғойиб даъват.
 Агар увол бўлганда-чи, бошланармиди
 Зафарларга гаров бўлган ҳақиқат билан.
 Чин гап шуки, мен чинакам Кавдор бегиман.
 Агар савоб бўлганда-чи, бундоқ хаёлни
 Юрагимга солмас эди, шундоқ хаёлки,
 Нафасидан тепа сочим тик бўлиб, юрак—
 Гурс-гурс уриб, чиқиб кетай дейди қинидан.

Чин ваҳимдан хаёлдаги ваҳима кучли,
 У чўчитар, шу қотиллик хусусида мен
 Уйладиму қалбга кирди қўрқинч бир арвоҳ.
 У ҳушимни бошдан олиб ваъдалар билан,
 Ҳаётимни асир этди пучак хаёлга.

Банко

У нақадар ҳаяжонда!

Макбет

(четга)

Майли, қисмат ўзи менга тахт ваъда айлаб,
 Ўзи менга тож кийдирсин.

Банко

Янги рутбада
 Янги либос кийган каби унга ноқулай.
 У хижолат чекмоқдадир.

Макбет

(четга)

Не бўлса, бўлар!

Биз ортига суролмаймиз чархи давронни.

Банко

Муҳтарам бек, бизни бунда интизор этдинг.

Макбет

Маъзур тутинг. Алвон-алвон хотираларга
 Чарчоқ миям банд бўлибди. Хизматингизни,

Дўстлар, кўнгил китобига рақам айладим,
Уни ҳар кун ўқигайман. Кетдик қиролга.

(Банкога, секин)

Нелар бўлди бунда, ўйлаб, мулоҳаза қил.
Ошиқмасдан, икков равшан тафаккур ила
Муҳокама этажакмиз кейин бафуржа.

Банко

(Макбетга, секин)

Бўпти.

Макбет

(Банкога, секин)

Аmmo, ҳозирча жим. Қани, юр, кетдик!

(Кетадилар).

4-САҲНА

Форрес. Сарой.

Карнайлар садоси.

Дункан, Малькольм, Дональбайн, Ленокс ва
уларнинг хос маҳрамлари киришади.

Дункан

Қалай, собиқ Кавдор беги қатл этилдими?
Е чопарлар ҳалигача қайтишмадими?

Малькольм

Давлатпаноҳ, хос чопарлар ҳали қайтмади,
Аmmo менга қатлгоҳда бўлган бир кимса
Сўзладики, гуноҳига иқроп бўлмиш бек.
У шоҳимдан шафқат сўраб, тавбалар этмиш,

Ҳам ҳаётга видо айтмиш туриб мардона.
Улимларга пешвоз чиқиб юрган кишидек,
Ажални ҳам қарши олмиш лойиқ, фарзона.
Энг бебаҳо ер неъматни улоқтирмиш у
Бир бекорчи ўйинчоқдек.

Д у н к а н

Ҳа, биз одамлар,
Юзга боқиб, ичдагисин ўқий олмаймиз.
Ахир, унинг софлигию садоқатига
Мен қанчалар ишонгандим.

Макбет, Банко, Росс, Ангус кирадилар.

О, амакиваччам!

Ношукурман, зиммамдадир гуноҳи азим,
Ахир, сенинг у бемисол парвозларингга
Қанот қоқиб, столмагай мукофотларим.
Сен шундай бир жасоратлар этдингки бунёд,
Биз ҳақини қайтаролмай, ора йўлда мот.
Сўзим шуки, ҳар нечаким мукофот, инъом—
Сен кўрсатган жасоратдан тубандир тамом.

М а к б е т

Бурча сидқу садоқатнинг ўзи мукофот.
Қирол иши — биз, ўғиллар, хизматкорларнинг
Хизматини қабул қилиш. Бизнинг ишимиз —
Қирол меҳру мурувватин қозонмоқ учун
Жавлон урмоқ.

Д у н к а н

Энг мўътабар меҳмонимиз бўл!
Устирдимми, аямасман марҳаматимни,
Гул очарсан ҳали.— Асл, олийзот Банко,
Бизга қилган хизматларинг кам эмас сенинг,

Бу баралла аён бўлгай энди барчага.
Кел, бағримга босай.

Банко

Унда пишиб — етилсам,
Урими ҳам сиздан.

Дункан

Бениҳоя комронман бугун,
Кўз шабнами суруримни тўсолмай ҳалак.
Болаларим, биродарлар, беклар, ёронлар,
Сиз, тахт олди маҳрамларим, огоҳ бўлингким,
Тўнғичимиз Малькольм шу соатдан бошлаб
Ноил бўлур бизга ворис сифати билан
Кемберленднинг шаҳзодаси деган шарафга.
Шон-шуҳратга ноил бўлган ёлғиз у эмас:
Мукофотлар ярқирагай юлдузлар каби
Барча мардларнинг кўксига. Боргаймиз энди
Биз Инвернес қалъасига, Макбет қасрига,
Унга дўстлик меҳримизни аён этгали.

Макбет

Хизматингиз шарафидан тин олмоқ — увол,
Чопар бўлиб қўрғонимга учай шу замон.
Рафиқамни қувонтирай хушхабар билан
Бизга ташриф этмоқда деб, не азиз меҳмон.

Дункан

Балли, Қавдор бегим, танги, номусли бегим!

Макбет

(четга)

Кемберленд шаҳзодаси — мана, ким тўсиқ!
Е қулашим, ёки забун этишим даркор!

О, юлдузлар, нурингизни Макбет ниятин
 Қора зулмат дунёсига сочманг беҳуда!
 Қўлим қилган кирдикордан чўчисанг магар,
 Қўзим, кўр бўл, кўр бўлганинг эмасми афзал!

(Кетади)

Д у н к а н

Кўрасанми, Банко, унда қанча шижоат,
 Мақтовини зикр айламоқ — ўзи бир роҳат.
 Бизни иззат-икром ила кутиб олгани —
 Шошган эрнинг изларидан юрайлик, қани!
 О, нақадар бебаҳо, чин ақрабо ва дўст!

Карнайлар чалинади. Ҳамма кетади.

5-САҲНА

Ивернес. Макбет қасри.

Л е д и М а к б е т қўлида мактуб билан киради.

Л е д и М а к б е т

«Мен уларни зафар қойим бўлган жунда учратдим
 ва тез орада шунга амин бўлдимки, уларнинг билим-
 лари инсонлар билимидан кўра устунроқ. Мен улар-
 дан муфассалроқ сўраш иштиёқи билан ёндим, лекин
 улар ҳавога айланишиб, шу ондаёқ эриб кетишди. Қи-
 рол элчилари келиб, мени Кавдор беги деган унвон
 билан қутлаганларида ҳушим ўзимда эмасди, ахир,
 башоратгўй бибилар ана шу рутба билан мени улар-
 дан олдинроқ муборакбод этишган, ҳаттоки, бундан
 ҳам ошиб тушиб, «Яшасин бўлғуси қирол — Макбет!»
 деб башорат қилишган эди. Авжи салтанатимнинг азиз
 маҳрами, сени шу воқеалардан хабардор қилишни ис-
 тадим, токи истиқбол сенга тайин этган даражаи олия»

дан беҳабар қолмагайсан, токи севинчу сурурдан бена сиб бўлмагайсан. Буларнинг барини юрагингга жо қилиб олгайсан, то кўришгунча хайр».

Сен Гламис бегидирсан. Қавдор беги ҳам,
 Кароматда не дейилмиш, бўлур мусаллам.
 Аммоки, сен, қўрқаманки, беозорликни —
 Она сути билан эмган шафқатли инсон
 Қисқа йўлни танламайсан, улуғворликка
 Талпинасан, салтанатга ишқинг йўқ эмас,
 Бироқ унинг хизматкори — ёвузликларни
 Танитайсан, тан олмайсан, ҳазар қиласан.
 Истайдирсан соф ҳолингча иззат кўришни,
 Танти ўйнаб, алдов билан ютмоқ бўласан.
 Сенга дерлар: «Қўлингни чўз — бари сеники!»
 Лекин қўрқув амр айлабон тек туришликни,
 Қўлларингни боғлар... Тезроқ кела қол энди.
 Мен руҳимни қўяй сенинг қулоқларингга.
 Тақдир, яна қудрат-само иноят этган
 Тож йўлида учрагувчи тўсиқларни мен
 Тилим билан супурайин...

Хизматкор киради.

Хўш, нима дейсан?

Хизматкор

Қирол тунда етиб келар.

Леди Макбет

Жинни бўлдингми!

Хўжайиннинг қирол билан биргадир, демак,
 Сен айтганча бўлса, огоҳ этарди бешак.

Хизматкор

Йўқ, ишқининг сўзларимга. Бегимиз йўлда.
 Ҳозиргина етиб келди ошиғич чопар.

Шўрлик шундай жон куйдириб, айламиш жадал,
Тили зўрга гулдирайди...

Леди Макбет

Қарашгин унга.
Яхши хабар келтирибди.

Хизматкор кетади.

Ҳатто қарғалар
Дунканнинг шум ташрифидан қағиллайвериб,
Бўғилгандан-бўғилибди, хириллар энди.
Ҳой, қайдасиз, келинг, ўлим фаришталари!
Ўзгартиринг жинсимни. Ва ёвузликларга
Чулғаб олинг мени бошдан-оёғим қадар.
Қонларимни қуюлтиринг. Токи томирда,
Шафқат учун заррача ҳам ўрин қолмасин
Токи афеус охи билан яна табиат
Қароримни ўзгартириб қўймасин доғда.
Қотилликнинг кўз илғамас руҳлари, келинг,
Ва ёпишинг менинг оппоқ кўкракларимга,
Унда сутмас, сафро тошар, симиринг ташна.
Қоронғу тун, жаҳаннамий тутунингги ёз,
Токи ханжар кўролмагай жароҳатини,
Токи осмон зулмат оша қичқиролмагай:
«Тўхтагин!» деб...

Макбет киради.

Буюк Гламис,
Ғолиб Қавдор, ҳеч шубҳасиз, бўлажак қирол!
Юксакларга олиб учди мактубинг мени.
Мен бугуннинг мавҳумоти узра яшайман.
Келажакнинг ишқи билан.

Макбет

Жоним, севгилим,
Дункан тунда етиб келар.

Леди Макбет

Сўнг қачон қайтар?

Макбет

У эртага қайтмоқчидир тонгда,

Леди Макбет

Ҳеч қачон

Бундоқ «эрта» учун энди ёришмагай тонг!
Бегим, қўрқинч бир китобга ўхшар юзингиз,
Ўқиш осон. Гар ҳаммани алдар бўлсангиз,
Ҳамма монанд бўлинг, тоқи ёнсин боякбор
Кўзингиз ҳам, сўзингиз ҳам такаллуф билан.
Кўринишда бир бетикан гул бўлиб худди,
Аслида-чи, гул остида илон бўлгайсиз.
Сиз меҳмонни кутиб олинг хурсанд, шўху шан,
Қолганни эса менга қўйингиз, зотан,
Тун қўйнида этажакман ишни саранжом,
Токи сўнгра шундоқ куну тунлар бағрида
Тожу тахтнинг нашъасини сурармиз бирга.

Макбет

Буни — кейин гаплашамиз.

Леди Макбет

Очиқ чеҳра бўл,
Ким хомушдир, у барчага хавfli туюлар,
Бошқасини мен зиммамга олайн буткул.

(Кетадилар.)

6-САҲНА

Макбет қасри олдида карнайлар ва машғаллар.

Дункан, Малькольм, Дональбайн, Банко, Мак-
дуф, Росс, Ангус ва уларнинг хос ҳамроҳлари
киришади.

Д у н к а н

Қандай сўлим жойда барпо бўлмиш бу қаср.
Хаттоки, хуш ҳавоси ҳам дилни аллалар.
Шундай латиф, шундай майин.

Б а н к о

Езнинг меҳмони,
Бутхоналар бўғотининг митти посбони —
Қалдирғочлар ҳар қаричда қўймиш ошиён,
Демак, бунда хавф-хатардан холидир осмон.
Кўрасизми, бунда улар уя қўймаган
Бирор бурчак ёки бўртиқ девор қолмаган.
Пайқаганман: қалдирғочлар ошиён учун
Соф ҳавони хушлар.

Л е д и М а к б е т к и р а д и.

Д у н к а н

Мана, беканинг ўзи!
Қанча огир юк бўлмасин меҳр-муҳаббат,
Уни доим шукрон айтиб қабул қиламиз.
Сиз ҳам бизга ва тангрига шукрон айтингиз
Азияту заҳмат учун.

Леди Макбет

Биз чеккан заҳмат
Ҳозиргидан минг баробар зиёд бўлса ҳам
Сиз кўрсатган шараф — қутлуғ ташриф олдида
Ҳеч нимадир, айтишга ҳеч арзимаydi ҳам.
Сиз айлаган аввал-охир шафқатлар ҳақи
Кеча-кундуз дуодамиз.

Дункан

Қани Қавдор бек?
Бу даргоҳга ундан олдин етишмоқ бўлиб,
Орқасидан шамол бўлиб учдик. Беҳуда!
У чинакам бир чавандоз, бунинг устига,
Ишқи уни қистаб турди ҳар бир дақиқа.
Бас, орқада қолиб кетдик, бскачим, бисёр.
Биз меҳмонмиз сизга.

Леди Макбет

Бизлар эса хизматкор.
Узимиз ҳам, мулкимиз ҳам, мулозимлар ҳам
Сизникидир, сизга тобе, сизга мусаллам.
Қўлингизга топширамыз.

Дункан

Қўлингиз беринг.
Хўжайиннинг ҳузурига юрайлик бу дам.
У биз учун ардоқлидир, марҳаматларни
Аямасмиз, боши узра сочармиз ҳали.
Қани, юринг, хоним, бекам.

(Кетадиллар.)

7-САҲНА

Макбет қасри. Қарнайлар ва машъаллар.

Саҳнадан дастурхончи ва хизматкорлар идиш-товоқ кўтариб ўтишади. Кейин Макбет киради.

Макбет

О, бир йўла тугасайди, тугатолсайдик
 Ҳаммасини бир сирада. Агар ёвузлик
 Инобатга олиб барча оқибатларни,
 Омад сари бошласайди ва бир зарб билан
 Ҳал этсайди ҳаммасини лоақал, шунда
 Чексиз баҳри ҳаёт аро саёз шу ерда,
 Қим ўйларди эртасию истиқболини?
 Сўроқ кутар у дунёмас, шу дунёда ҳам.
 Қимки қонли дарс ўқитмиш, унинг бошига
 Ағдарилур ўша сабоқ... Қасос-интиқом
 Биз ўзимиз қуйган заҳар тўла косани
 Ўзимизга тутар... Бунда тўхтамиш қирол
 Икки ҳисса оширилган посбони билан.
 Мен — қиролнинг ақрабоси, фуқаросиман,
 Шу сабаб ҳам муҳофаза этмоғим даркор.
 Йўқ, наинки, уй соҳиби бўла туриб мен
 Қотилликка сад чекмасам, яна устига,
 Ханжаримни меҳмонимга ботирсам хунхор.
 Инсоф билан амру фармон юритар Дункан
 Соф-мусаффо қолиб ўша юксак пояда.
 Ўлдирилса, унинг фазлу фазилатлари
 Фариштадек бонг урарлар қасос ҳақида,
 Ё шамолда учиб юрган гўдак мисоли,
 Ё самовий отда учган малак мисоли
 Еру кўкка дод солурлар, солурлар фиғон.
 Қора хабар дийдаларга, дилларга сингар,
 Кўз ёшлардан ер юзида қўзғалур тўфон.
 Бас, қарору қатъиятим қайрамоқ бекор:

Апил-тапил сакраб чиқиб шуҳрат отига,
Ер тишламоқ нега даркор.

Леди Макбет киради.

Хўш, не гаплар бор?

Леди Макбет

У қарийб овқатланиб бўлди. Сен нега —
Кетиб қолдинг?

Макбет

Сўрадимни мени?

Леди Макбет

Албатта.

Макбет

Кел, шу ишдан воз кечайлик. Ахир, у мени
Эл наздида шуҳратларга буркади бутун.
Довруқларнинг зар каштали либосин кийдим,
Юрсам дейман, даврон суриб янги кийимда
Ва ечмасам уни.

Леди Макбет

Хўш-хўш, наҳотки ўша
Умидларнинг айтилмиши сармастлик билан.
Энди бўлса, ҳушёр тортиб, ҳайрон қарайсан
Аввалги у қарор билан қатъиятинга?
Бас, ишонмам ортиқ ишқу муҳаббатинга.
Хаёлда зўр, амалда-чи, заифмисан ё?
Е қаноат қилиб турмуш неъматларига
Қўрқоқликни тан олибми яшаш-тилагинг?
Е бўлмаса, бир бечора мушук айтгандек:
Истайсану бетламайди лекин юрагинг?

Макбет

Етар! Инсон қилган ишни қила олурман,
 Фақат ҳайвон қодир бундан ортиқроғига.

Леди Макбет

Бу хаёлга солган сени ҳайвон эдимиз?
 Инсон эдинг, ахир, уни ўйлаганингда.
 Ҳозиргидан кўра яна баландлашмоққа
 Журъат этсанг, инсонлигинг ортарди яна.
 Қулай фурсат етишини кутар эдинг сен,
 Фурсат етди, аммо сен-чи, чекинмоқдасан,
 Ҳа, мен бола эмизганман, биламан тайин,
 Кўкрагингга босмоқ уни нақадар ширин —
 Кулиб-кулиб сен томонга талпинаркан у
 Аммо сендай қасам ичган бўлсам агарда
 Эмчагимни тортиб олиб тишсиз милқидан,
 Унинг бошин эзардим шу қўлларим билан.

Макбет

Бордию иш чиқмаса-чи?

Леди Макбет

Нега чиқмайди?

Худди тордек таранг бўлсин қарор-қатъият,—
 Чиқмайдиган иш бўлмайди, чин бўлса ният.
 Менга қара, уйқуга бош қўяркан Дункан,
 (Шундоқ бўлур тезда, чунки йўлда чарчаган)
 Ҳар иккала посбонни май, мусаллас билан
 Маст қиламан ҳуши оғиб йиқилгунча то.
 Мияларн аталага айланиб гўё,
 Одам эмас, балки тўнғиз уйқуси билан —
 Чўзиларкан икки ўлик, икки рўдапо,

Қирол бизнинг қўлимизга қолар, биз уни
Аямасмиз, не истасак, этармиз, шуни.
Бадмаст посбон, қоровуллар иши деб тайин
Қилгиликни ўшаларга тўнкаймиз кейин.

Макбет

Сен ўғил туғ фақат. Сенинг бу табиатинг
Эр туғмоғи, эрлар бунёд этмоғи даркор.
Посбонларки ухлашдим — бўлишар айбдор,
Боз устига қўлларига қон суриб қўйсак,
Ишга солсак ва уларнинг ханжарларини,
Қим ишонмас, шак-шубҳага қандай асос бор?

Леди Макбет

Шубҳа бўлмас. Ишонишар бизга бус-бутун.
Жим турмаймиз, ахир, ўша мурда устида
Фарёд-фигон кўтарамиз.

Макбет

Мен қарор қилдим.
Шиддатландим, шайман ўша қўрқинч қадамга.
Юр, бир нафас меҳмонлар-ла чақчақлашайлик,
Юзлар тортсин юракларнинг макрига парда.

(Кетишади.)

ИКҚИНЧИ ПАРДА

1-САҲНА

Инвернес. Макбет қасрининг ҳовлиси.

Банко киради, унинг олдида машғал кўтарган Флиенс.

Банко

Соат неча бўлди ўғлим?

Флиенс

Ой ботиб кетди,
Соат неча занг урганин эшитолмадим.

Банко

Ун иккида ботади ой.

Флиенс

Йўқ, дада, ҳозир
Тун яримдан оғиб қолди.

Банко

Қиличимни ол,
Бирин-кетин ўчиб бўлди осмон шамлари,
Оғир уйқу қўрғошиндек мени босмоқда.
Аммо ётиб ухлагим йўқ, эвоҳ азизлар,

Тунги нопок хаёллардан, асрангиз мени,
Қани, менга қилични бер.

Макбет ва машғал кўтарган мулозим киради.

Ким келаётир?

Макбет

Дўстинг!

Банко

И-е, бу сенмисан? Ухламадингми?
Қирол бўлса аллақачон уйқуга кетди.
У хушчақчақ, баланд руҳга ёр бўлди бугун.
Инъом-эҳсон берди жумла мулозимингга
Ва мана бу олмосни-чи — бека оймга.
Бу — кундузги хизматлардан хушнуд-ризолик
Аломати.

Макбет

Ташриф этди кутилмаганда.
Тадориксиз, камчил бўлди меҳмоннавозлик
Назаримда.

Банко

Тўқис, аъло ўтди ҳаммаси.
Кеча, десанг, хув, кампирлар кирмиш тушимга,
Чинга чиқди баъзи толе таъбирлари.

Макбет

Мен —

Унутганман ўшаларни. Лекин истасанг,
Бирон қулай фурсат топиб, улар ҳақида
Гапиришсак бўлармиди, дейман.

Банко

Розиман.

Макбет

Менга суян, топажаксан иззату икром.

Банко

Майли, иззат-икромимни оширайин деб,
Номуссизлик даргоҳига қўймасам қадам,
Булғамасам виждонимни ва бурчимни ҳам
Маслаҳатинг қабул этгум.

Макбет

Хўп, хайрли тун.

Банко

Раҳмат, дўстим. Ўзингга ҳам роҳат ёр бўлсин.

Банко ва Флиенс кетишади.

Макбет

Бориб айтким, ойим бека ҳозирласин май
Ва қўнғироқ чалсин менга, ўзинг ухлагин.

Мулозим кетади.

Нимадир у, рўпарамда ҳавода турган?
Ханжар! Шартта дастасидан тутайин.— Уҳхў,

Тутқич бермайсан-ку! Аммо кўриб турибман!
 Хўш, нимасан ўзинг, кўзга чалиниб фақат,
 Лекин қўлга илинмовчи машъум бир рўё
 Алаҳлаган миянинг ё маҳсулимисан?
 Тасаввурда кўринувчи ханжармисан ё?
 Йўқ, кўраман сени, кўриб, идрок этаман
 Ўзим ҳали гилофидан суғурган тигдай,
 Уша тигдай сен ҳам энди бошлайсан мени
 Бир пайт ўзим шамшир билан ўтган йўллардан.
 Кўриш сезгим ўткирми ё заифми, аниқ
 Айтолмайман. Лекин сени кўраман аён!
 Кўраманки, олмосингда қатра-қатра қон.
 Қирранг аввал қонсиз эди... Алаҳлаяпман!
 Унгимда ҳам кўринмоқда қонли ниятим.
 Ҳозир ярим дунё ўлим уйқусидадир,
 Тўшақларга бошдан-оёқ бурканиб ётган
 Ғофилларга сизғиб кирар нохуш хаёллар.
 Ранги ўчиқ Гекатани шум жодугарлар
 Олқишлайди, ориқ ажал соқчиси — бўри
 Уввос тортар, гўё уни уйготмоқчидай,
 Сўнгра ёвуз Тарквинийга ўхшаб, соядай
 Яқинлашиб кела бошлар қурбони сари.
 Замин, илло, эшитмагил қадамларимни,
 Даҳшатли тун жимжитлигин тилиб ногаҳон
 Тошлар тағин қичқирмагай: «Тўхта! Қаёққа?»
 Мен дағдаға қилаяпман... Лекин ўшанга
 Дағдағамдан зарра зиён етмаслиги рост.
 Сўз — сув демак, иродани совутар холос.

(Қўнғироқ садоси.)

Хай! Қўнғироқ чалинмоқда. Боряпман! Шай!
 Дункан, оғир зарбалардан чекмагин фиғон,
 Ё дўзахга, ё жаннатга бўлурсан равон.

(Кетади.)

2-САҲНА

Уша жой.

Л е д и М а к б е т киради.

Л е д и М а к б е т

Май уларни қулатдию мени тургизди,
 Май уларни сўндирдию ёндирди мени.
 Жим, секинроқ! Қаёқдандир бойқуш овози.
 Қайгу-мотам даракчиси қичқириб, шу дам
 Аллакимга уйқу-ўлим етишин айтар.
 У ётибди нари ёқда. Эшиги очиқ,
 Маст посбонлар хуррак отар, бурчни унутиб.
 Улар ичган майга шундай дори қўшдимки,
 Устларида уйқу эмас, ўлимнинг юки.

М а к б е т

(саҳна ортидан)

Ким у?

Л е д и М а к б е т

Уҳ, нақадар қўрқяпман! Уйғонишса-я?
 Унда тамом. Бу тавакқал маҳв этар бизни,
 Қилмишимиз эмас. Ҳай, жим! Мен ханжарларни
 Посбонларнинг шундоққина ёнига қўйдим,
 Макбет топар адашмасдан. Дункан мабодо
 Ухлаганда падаримга ўхшамасайди,
 Унда ўзим ҳамма ишни этардим адо.
 Эрим!

М а к б е т киради.

Макбет

Ҳамма ишни тўқис саранжом этдим.
Сен шовқинни эшитдингми?

Леди Макбет

Йўқ, эшитмадим,
Фақат бойқуш сайрашию, чирилдоқ саси.
Сен ким билан гапиришдинг?

Макбет

Менми? Мен, қачон?

Леди Макбет

Ҳозиргина.

Макбет

Анுவ эшик орқасидами?

Леди Макбет

Ҳа.

Макбет

Секироқ! Қим ётибди қўшни хонада?

Леди Макбет

Дональбайн.

Макбет

(Уз қўлларига қараб.)

Эвоҳ! Менинг қўлимга қара!

Леди Макбет

Қўй беҳуда бу гапларни.— Уксинмоқ нега?

Макбет

Қаҳ-қаҳ уриб уйқусида кулди биттаси,
«Қотиллар!» деб фарёд солди шунда бошқаси,
Уйғонишди. Тошдек қотиб тинглар эдим мен.
Улар эса бир оз тоат-ибодат этиб,
Чўзилганча хап ётишди.

Леди Макбет

Майли, ухлашин.

Макбет

«Тангрим, ўзинг асрагайсан омин», деб улар
Гулдирашди секин, худди менинг қўлимдан
Сезишгандай бўлиб қотил, жаллодлигимни.
Мен уларнинг «Тангрим, асра» нидоларига
«Омин», дея қўшолмадим.

Леди Макбет

Буни ўйлама.

Макбет

Нимадир у йўл қўймаган «омин» демоққа?
Дуоларни севардим-ку, ахир, нимага
«Омин» сўзи томоғимга тиқилиб қолди.

Леди Макбет

Бундай ишлар хусусида ўйламаслик хўп,
Ўйлайверсанг, жинни бўлиб қолишинг тайин.

Макбет

Назаримда кимдир фарёд солгандай бўлди:
«Ухламанглар! Макбет тунни қонга ботирди!»
Шундай бир тун, шундай маъсум уйқуки ўша,
Ташвишларнинг тугунини бирма-бир ечар.
Кундузги иш-даҳмазалар хаёлдан кўчар.
Шундай бир тун, шундай маъсум уйқуки, ўша
Хаста дилнинг малҳамидир, ҳаёт базмида
Иккинчи, энг асл таом...

Леди Макбет

Нималар дейсан?

Макбет

Ҳаммаёқдан фарёд учди: «Ухламанглар, ҳой!
Гламис бек тун-уйқуни қонга ботирди.
Қавдор бегин, Макбет сира ухлмас энди!»

Леди Макбет

Ким ҳам қичқирарди, дейсан? Мўътабар бегим,
Бу гапни қўй, беҳуда бу хаёллар билан
Ўз руҳингни бўшаштирма. Сув олиб дарҳол,
Қўлингдаги қонларни юв, юқи қолмасин.
Ханжарлар-чи, хўш, уларни нега келтирддинг?
Ўрнига қўй элтиб. Ухлоқ қоровулларга
Қонни сурка.

Макбет

У тарафга бошқа бормайман.
Қилган ишим тагин бир бор кўриш-ку, кўриш,
Эсга олиш даҳшат менга.

Леди Макбет

Лапашанг, қўрқоқ!
Ханжарларни бу ёққа бер. Ухлоқ ва ўлик
Фақат суврат.— қоғоздаги шайтондек бир гап.
Қатталармас, болаларни қўрқитишга боп.
Мурда қонга ботган бўлса, бўлди, аяйман,
Посбонларнинг юзларини қонга бўййман.
Аён бўлсин иши.

(Кетади.)

Эшик тақиллайди.

Макбет

Қайда тақиллатишар?
Менга нима бўлди? Салга чўчиб тушаман!
О, бу кимнинг бармоқлари — ботар кўзимга?
Йўқ, Нептуннинг жумла денгиз-океанлари
Бу қонларни юволмагай. Қўлимнинг учи
Тегса, ҳатто қизаради денгиз туби ҳам.

Леди Макбет қайтади.

Леди Макбет

Худди шундоқ тусга кирмиш менинг қўлларим.
Аммо менинг бахтим шуки, юрагим дадил,
Руҳим тетик.

Саҳна ортидан тақиллатишади.

Дарвозани тақиллатишар,
Худди қуйи дарвозани! Уйга кирайлик!
Бир чўмич сув, қарабсанки ювилар бари,
Кейин энгил тортажакмиз. Фақат дадил бўл.
Руҳинг тетик сақла.

Саҳна ортидан тақиллатишади.

Яна тақиллатишар,
Бор, халатинг кийиб олгин. Кўриб ногоҳон,
Ётмапти, деб ўйлашмасин. Измингни берма
У паришон хаёлларга.

М а к б е т

Қанийди энди—
Унутсайдим ўзимни ҳам, қилмишимни ҳам!

Саҳна ортидан тақиллатишади.

Бу товушлар Дунканни ҳам уйғотолсайди!

(Кетишади.)

3-САҲНА

Уша жой.

Саҳна ортидан тақиллатишади.

Э ш и к б о н киради.

Э ш и к б о н

Тақиллатгани тақиллатган. Уша жаҳаннамда қорувул бўлгандаям, бунақа «тақа-тақ»да калитни то айлантиргунча, жони ҳалқумига келарди.

Саҳна ортидан тақиллатишади.

Яна тақ-тақ, яна тақ-тақ! Вельзевул ҳақи, айт, кимсан ўзинг? Бу ҳойнаҳой қурғоқчиликдан кўрқиб, ўзини осиб қўйган деҳқон бўлса керак. Худди вақтида етиб келдинг-да, оғайин. Рўмолчадан кўпроқ олиб ол, қилган гуноҳларингга терлайсан ҳали!

Саҳна ортидан тақиллатишади.

Тагин қоқади, тагин тақиллатади! Ўзга шайтон ҳақи, айт, айт, кимсан ўзинг? Ҳа, бу ўша қасамини қози торозиснинг ҳар икки палласига баробар бўлиб ташлаган каззоб шекилли. Бу дунёда худони шафе келтириб, не-не кишиларнинг ёстигини қуритди, лекин у дунёда ҳунари ўтмади. Қани, кир, кирақол, ичи қора!

Саҳна ортидан тақиллатишади.

Яна тақ-тақ, яна тақ-тақ! Ҳой, ким у? Ҳа, бу ўша ўзига бир парча мовут орттираман деб французча чалворни роса тор қилиб тиккан инглиз дўзандаси! Қир, киравер, оғайини. Дазмолингни қиздириб олишинг мумкин.

Саҳна ортидан тақиллатишади.

«Тақ-тақ»дан бошим чиқмади-чиқмади-да! Сира тинчлик беришмайди. Кимсан ўзинг? Айтиб қўяй, бу ер ниширишга ноқулай, совуқлик қилади. Лекин шайтонга дарвозабонлик қилиш жонимга тегди. Қайф-сафо йўлида юрган қаланғи-қасанғилардан бу роҳатижон олов ёнига шунча кўп қўйдимки, энди, бас, кифоя!

Саҳна ортидан тақиллатишади.

Хўп, ҳозир, ҳозир. Ҳа, эшикбонни унутманглар. *(Дарвозани очади).*

Макдуф билан Ленокс киради.

Макдуф

Кеч ётдингми дейман бугун, оғайни бир оз,
Шундоқ қотиб ухлабсанки..

Эшикбон

Шундоқ, хўжам: биз хўрозлар икки бор қичқиргунча
майхўрлик қилдик. Майхўрлик, маълумингизки, уч
оқибатга сабаб бўлади.

Макдуф

Қандай оқибатлар экан?

Эшикбон

Қандай бўларди? Бурнинг шолғомдек қизаради, ўлик-
дек ухлайсан, шариллатиб сиясан. Ҳирсингни ҳам уй-
готади, ҳам карахт қилади: нафсингни қитиқлайдию
мурод ҳосил қилишга қўймайди. Хуллас, мусаллас ўл-
гур қинғир қилиқлари билан руҳингни булғайди, вас-
салом: қўзғатадию тинкангни қуритади, ёндирадию
сўндиради, гижгижлайдию алдайди, оёққа турғизадию
оёқдан чалади: ишқилиб, риёкорлик қила беради, то
тўшакка ағанатиб, бор айбни бўйнингга қўймагунча,
кетмайди.

Макдуф

Бугун сени у оёқдан илиб, ерга урган шекилли?

Эшикбон

Ҳақ-рост, хўжам: у менинг томоғимга шиппа ёпи-
шиб олди, лекин бу ағдар-тўнтарлар охири унинг учун

бахайр бўлмади, ҳа, ҳойнаҳой, кучи етмади. Бўлмаса, неча бор оёғимдан чалди, лекин мен чаққонлик билан уни ташқарига улоқтириб ташлайвердим.

М а к д у ф

Хўжайиннинг уйгондими?

М а к б е т киради.

Афтидан уни —

Уйғотибди бизнинг сурон, тақиллатишлар.

Л е н о к с

Салом, бегим!

М а к б е т

Салом бўлсин иккингиизга ҳам!

М а к д у ф

Қирол ҳали турмадими?

М а к б е т

Тўшакда ҳали.

М а к д у ф

У эртaroқ турғизишни сўраган эди.
Уйғотмоққа фурсат етди.

М а к б е т

Кузатгум сени.

Макдуф

Биламанки, ёқимлидир сенга бу хизмат,
Не бўлса ҳам хизмат лекин.

Макбет

Ажиб бир хизмат,
Чарчатмайди, яйратади. Анави эшик.

Макдуф

Мен кирмоққа жазм этаман. Бурчим шунақа.

(Кетади.)

Ленокс

Қирол бугун қайтадими?

Макбет

Ҳа, шундай деган.

Ленокс

Ҳа, дарвоқе, тунда қандай бўрон қўзғолди!
Томимизнинг карнайини учириб кетди.
Дейдиларки, ҳаволарда чарх уриб юрмиш
Фарёд-фигон, ажалга эш бўлган нидолар
Турфа қонли можаролар, ғавғолар тўла
Офат йили келишини сўйламиш улар.
Зулмат қуши азонгача қичқириб юрди,
Ер силкинди.

Макбет

Ҳа, жудаям нотинч ўтди тун.

Ленокс

Мен умримда кўл тунларни кўрганман, аммо
Бунақасини кўрмаганман.

Макдуф қайтиб келади.

Макдуф

О, даҳшат, даҳшат!
Бу хабарни сўзламоққа тил қодир эмас,
Тингламоққа қодир эмас дил.

Макбет ва Ленокс

Нима бўлди?

Макдуф

Тамом ҳадди-ҳисобидан ўтмиш қабоҳат:
Манфур қотил бузиб кирмиш тангри уйига,
Эзгуликлар нури билан тўлган ҳаётни
Ўғирламиш.

Макбет

Нима? Қимнинг ҳаётини?

Ленокс

Нима? Аъло ҳазратини?

Ма к д у ф

Кириб кўрингиз.

Бир қарашда айрилурсиз кўздан муқаррар
Янги Горгонани кўриб. Тилларим ожиз*.
Ҳа, ўзингиз кира қолинг.

Ма к б е т ва Л е н о к с к е т а д и л а р .

Ҳамма кўзғолсин!

Ноғоралар, сурон солинг! Хиёнат ва қон!
Ҳей, турингиз, Банко, Дональбайн, Малькольм!
Отинг ўлим ҳамшираси — ором уйқуни!
Биз тарафга ўзи ташриф буюрмиш ажал,
Даҳшатли суд бўлур бунда! Малькольм, Банко,
Қабр аро руҳ мисоли кўзғолинг шу он,
Бу маҳшарга назар солинг! Гумбурласин бонг!

Қўнғироқ садоси. Л е д и М а к б е т к и р а д и .

Л е д и М а к б е т

Не ҳодиса? Қим у қўрқинч овози билан
Жанг олдидан вағиллаган мискарнай каби
Одамларни чорламоқда? Гапиринг.

Ма к д у ф

Бекам,

Айтганларим яна такрор этмогим қийин,
Чунки аёл қулоғига етишса улар,
Уни дарҳол ҳалок айлар.

Б а н к о к и р а д и .

* Горгона — антик мифологияда даҳшатли махлук, уни кўрган киши тошга айланиб қолармиш. (Тарж.)

О, Банко, Банко!
Қиролимиз ўлдирилган!

Л е д и М а к б е т

Нечук бу, нечук!
Бизнинг уйимизда? О, бу офат-фалокат!

Б а н к о

Бу қаерда рўй бермасин — даҳшат, қабоҳат!
Макдуф, дўстим, ялинаман, ёлбораманким,
Айтганларим янглиш бари, алдадим, деб айт.

М а к б е т ва Л е н о к с қайтадилар.

М а к б е т

Оҳ, ўлсайдим агар бундан бир соат бурун,
Шод-бахтиёр кетар эдим, энди-чи, мана,
Кўзларимга бўм-бўш бўлиб қолди даҳри-дун,
На шон қолди, на саховат — бари вайрона.
Тирикликнинг май-шароби қуриди, битди,
Не матойи билан бизга мақтанар энди
Бу бевафо фалак.

М а л ь к о л ь м ва Д о н а л ь б а й н кирадилар.

Д о н а л ь б а й н

Айттинг, нима юз берди?

М а к б е т

Эшитмадингизми ҳали, қуриб қолди-ку
Сизнинг наҳрул ҳаётингиз, кору борингиз.

Макдуф

Улдирилмиш сизнинг падар-бузрукворингиз.

Малькольм

Ким ўлдирди?

Ленокс

Афтидан, бу — маҳрам посбонлар,
Улар ётар, юзларда-ю, қўлларда қонлар.
Ёстиқлари орасидан яна шаҳодат —
Қонга ботган ханжарларни топиб олдик биз.
Қарашлари қилар эди қилмишларини фош,
Аъло ҳазрат ўшаларга ишонмиш, афсус.

Макбет

Энди афсус чекмоқдаман, ғазаб устида
Малъунларни ўлдирибман.

Макдуф

Улдирдинг нега?

Макбет

Ким бир йўла бўла олур ғазабнок-ҳушёр,
Асабий ва босиқ, содиқ ҳамда совуққон?
Ҳеч ким! Меҳрим ошиб тушса сусткаш ақлимдан,
Қандоқ қилай? Кўз ўнгимда ётмишди Дункан,
Ажал туйнук очган яра-жароҳатидан
Унинг кумуш каби оппоқ жисми зорига
Ҳалқаланиб оқар эди қатра-қатра қон.
Ўша қонга бўялганча эшик олдида

Ётар эди икки қотил — иккала посбон
 Уша қонга беланганди ханжарлари ҳам.
 Юрагида жасорати, меҳри бор одам
 Қандай қараб тура олур?

Л е д и М а к б е т

Оҳ, ёрдам беринг!

М а к д у ф

Ёрдамлашинг бегойимга!

М а л ь к о л ь м

(Дональбайнга, секин)

Ажаб, нега биз —

Чурқ этмаймиз, гарчи бизга ёрилмиш мотам?

Д о н а л ь б а й н

(Малькольмга, секин)

Нима ҳам деб сўзлашайлик, ҳар бир тешикдан
 Бизни пойлаб, ажал бунда мўралаб турса?
 Тез қочайлик бу даргоҳдан кўзимиз ёши
 Юзимизга қуйилмасдан.

М а л ь к о л ь м

(Дональбайнга, секин)

Қайғумизни ҳам

Пинҳон тутмоғимиз керак.

Банко

Ҳой, қарашинглар!

Леда Макбетни олиб кетишади.

Хўш, юринглар, беркитайлик жонсиз жасадни
Иссиқ кийим-кечак билан совуқ захридан.
Сўнг ошиқмай, текширайлик қонли савдони.
Кемирмоқда бизни кўрқув, шубҳа-гумонлар.
Мен, ёронлар, таваккални айтиб тангрига,
У номаълум, қўллари қон хиёнаткорнинг
Орқасидан тушмоқчиман.

Макдуф

Мен ҳам.

Барча

Ҳаммамиз.

Макдуф

Кийинишиб, қуроолларни шай қилиб буткул,
Кейин залга тўпланамиз, маъқулми?

Барча

Маъқул.

Дональбайн ва Малькольмдан бошқа ҳамма тарқалади.

Малькольм

Хўш, биз нима қилдик? Бунда қололмаймиз-ку.
Ағёрларга ўнғай ҳунар — ясама қайғу.
Қарор қилдим, жўнагумдир Англияга.

Дональбайн

Мен эсам-чи, Ирландия томон жўнайман,
 Юртдан йироқ, яъни хавфу хатардан йироқ.
 Бунда ширин табассумлар остида — ханжар,
 Қимки бунда бизга қондош, ўша муқаррар
 Қонимизни қумсаб турар.

Мальколм

Заҳарли ўқ-ёй
 Ҳали елдек учиб борар, унинг дафъига
 Кўкракларни қалқон қилиб тутмаган маъқул.
 Отланайлик! Хайр-маъзур мавруди эмас.
 Қим жонини ўғирласа ўлимдан, инон,
 Ўғри номи ёпишмагай унга ҳеч қачон.

(Кетадилар.)

4-САҲНА

Макбет қасри деворлари ёнида.

Росс билан чол киради.

Чол

Хотирамда олтмиш йилнинг сурони яшар,
 Бу орада кўра-кўра қотди кўзларим.
 Не-не даҳшат ва ғаройиб воқеаларни,
 Лекин бари бу кечанинг олдида хира.

Росс

Ота, кўкни чирмаб олган зулматга қара,
 Одамларнинг қилмишидан ор этиб осмон.

Соя билан қуршаб блмиш қонли майдонни.
Соат кунни кўрсатмоқда, лекин бўғриқар
Қоронғулик қафасидан чиқолмай қуёш.
Тун ғолибми ёки кундуз хижолатдами,
Тортинарми ер саҳнини айламоққа фoш.

Ч о л

Шундоқ, бўтам, неки бунда бўлмоқда содир,
Ажабтовур қўрқинчли ва ғайритабий.
Сичқон овлаб юрган бойқуш сешанба кунни
Сорлочинни тутиб, тамом чўқиб ташлади.

- Р о с с е

Қирол бедовлари эса, ишонмас киши,
Лекин аниқ, бари ювош, чин арғумоқлар
Қутуришиб, қозиқларни қўпориб қочган,
Жанг қилишмоқ бўлган гўё одамлар билан.

Ч о л

Дейдиларки, бир-бирини ғажиган.

Р о с с е

Шундоқ,
Кўрмаганда ишонмасдим.

М а к д у ф киради.

Макдуф келмоқда.
Эшитайлик, не гаплар бор оламда, дўстим?
Хабардор қил бизни.

М а к д у ф

Ўзинг кўрмаяпсанми?

Р о с с

Топилдимн, кимлар экан қирол қотили?

М а к д у ф

Макбет чавақлаган шахслар.

Р о с с

Е қодир фалак!
Уларда не даъво — гараз бўлмоғи мумкин?

М а к д у ф

Тахмин шуки, ўшаларни сотиб олишган.
Марҳум Дункан ўғиллари—Малькольм, Дональбайн
Яширинча қаёққадир қочиб қолишган.
Гумон энди ўшалардан.

Р о с с

Бу ҳам мутлақо
Табиатга хилоф. Эвоҳ, давлатпарастлик!
Ўз-ўзингни ейсан, ўзинг ўзингга юҳо!
Тахминимча, Макбет энди қирол бўлгуси.

М а к д у ф

Аллақачон у қирол деб эълон этилди
Ва Сконга жўнаб кетди тож кийиш учун.

Р о с с

Дункан хоки қайда қолди?

Макдуф

Колум-Киллдаги

Хилхонага кўчирилди хоки марҳумнинг,
Аждодлари ётган ўша қутлуғ даҳмага.

Росс

Сен Сконга борасанми?

Макдуф

Файфга жўнайман.

Росс

Ундоқ бўлса, қани, бошла, мен ҳам — изингдан.

Макдуф

Ихтиёринг, йўқ, демайман, лекин айтайин,
Бир кун келиб, афсус чекиб юрагин тагин.

Росс

Хайр, отахон.

Чол

Тангри ўзи мададкор бўлсин,
Ерлақасин сизни, сизга ҳамроҳларни ҳам,
Увол савоб бўлиб, душман дўсту ёр бўлсин.

(Кетадилар.)

УЧИНЧИ ПАРДА

1-САҲНА

Форрес. Сарой.

Банко киради.

Банко

Ҳам қиролсан, ҳам Гламис, Қавдор бегисан,
 Гарчанд бир оз гумоним бор ҳалоллигинга,
 Тўғри чиқди, рост айтибди кароматгўйлар.
 Буюрмагай авлодинга лекин тожу тахт,
 Қиролларнинг падари ва илдизи бўлиш
 Сенга эмас, балки менга насиб айламиш.
 Лекин алдашмаса ўша бибилар агар
 (Алдашмаса керак, чунки қисматинг — гаров)
 Ва сени ҳам алдамаган бўлишса улар,
 Мумкинмидир, бас, менинг ҳам ишонмаслигим.
 Умидлардан воз кечишим... Ҳай-ҳай, секинроқ.

Қарнайлар чалинади. Шоҳона либосларда Макбет, леди
 Макбет, Росс, лордлар, хонимлар, хос маҳ-
 рамлар киришади.

Макбет

Мана, бизнинг энг муҳтарам ва азиз меҳмон.

Леди Макбет

Агарда у четда қолса, ташриф этмаса,
 Ҳеч бўларди бизнинг улуғ базм, тантана.

Макбет

Бугун барпо этмоқдамиз олий зиёфат,
Тилагимиз — зиёфатда бўлсангиз.

Банко

Шоҳим,
Фармонингиз бош устига. Иродангизга
Боғланганман мен бурчимнинг занжири билан.

Макбет

Кундуз бунда бўлмайсизми?

Банко

Йўқ, олампаноҳ.

Макбет

Афсус. Бугун биз кенгашда эшитмоқчийдик
Ҳамишалик нодир фикру мулоҳазангиз.
Бас, эртага қолдирамиз ўша кенгашни,
Сиз узоққа жўнайсизми?

Банко

Узоққа, шоҳим.

Кечки зиёфатга томон қайтаман лекин,
Ҳа, бордию отим ҳориб-толиқиб қолса,
Тундан эваз олиб балки бир-икки соат,
Йўл босаман.

Макбет

Зиёфатга кечикманг фақат.

Банко

Улгураман, олампаҳоқ.

Макбет

Бизга етишди —

Қотил жиянлар ҳақида миш-миш хабарлар.
Ирландия, Англия мулкида улар
Паноҳ топиб, рад этишар падаркушликни.
Турли-туман уйдирмаю ёлғонлар билан
Одамларни чалғитишар. Буни эртага
Ҳокимият ишларини кўрган кенгашда
Гаплашамиз яна. Майли, ҳозирча — хайр.
Биз кутамиз. Ҳа, Флиенс ҳамроҳингизми?

Банко

Ҳа, жаноби олий, бизни йўл кутар энди.

Макбет

Тилагимиз шуки, бедов-арғумонингиз
Шамол каби учсин ўша манзилга томон.
Оқ йўл сизга! Омон бориб, қайтингиз омон!

Банко кетади.

Ҳаммагизга рухсат — соат еттигача то,
Дам олингиз, бизни эса қолдиринг танҳо,
Йигилишиб кейин ширин ишрат қиламиз,
Ҳозир ҳамма уй-уйига, хайр, борингиз,

Макбет ва бир мулозимдан бўлақ ҳамма кетади.

Эй, айтгин-чи, ҳалигилар келишмадими?

Мулозим

Ҳа, келишди, олампаноҳ, улар эшикда.

Макбет

Бор, бошлаб кел.

Мулозим кетади.

Қирол бўлиш — ҳеч нарса эмас,
 Қиролликда чин, устивор туриш — бошқа гап.
 Юрагимда қўрқув ошар Банкони кўрсам,
 Шоҳона бир талъат бордир табиатида,
 Ки, ҳар лаҳза ҳадиксираб, қўрқмоққа ундар.
 У довюрак, у донишманд, унда пўлат руҳ
 Ва совуққон бир тафаккур — мақсадга пешров.
 Менинг учун ким қўрқинчли? Уша — бегумон!
 Цезарь руҳи Антонийни қайирганидек,
 Унинг руҳи эгиб турар менинг руҳимни.
 Менга Шотланд тожу тахтин башорат этган
 Бибиларга бир ҳайқириб, билиб олди у
 Қиролларга бузрукворлик насибасини...
 Бундан чиқди — омонатдир бошимдаги тож,
 Бундан чиқди — белимдаги шамшир бесамар
 Булар менинг авлодимга бўлмас муяссар,
 Ет-бегона қўллар мени этарлар ихрож.
 Демак, қон тўкибман Банко зурёди учун,
 Ушани деб Дунканни ҳам этибман забун.
 Оғу қўшиб оромимнинг паймонасига
 Ушани деб ағдарибман бошимга ғавго,
 Иблисга қўл бериб, жондан бўлибман жудо,
 Давлат насиб этсин дебман Банко наслига!
 Йўқ-йўқ! Қисмат, солишармиз ҳали, қарор шу,
 Ё ўлиш, ё қолиш бор бу курашда! Ким у?

Мулозим икки қотил билан киради.

Сен эшикка чиқиб, менинг чақиришимни кут.

М у л о з и м чиқади.

Сизлар билан гаплашгандик кеча, шундоқми?

Б и р и н ч и қ о т и л

Шундоқ, шоҳим.

М а к б е т

Қалай, ўбдон ўйладингизми

Сизга айтган гапларимни? Яна билингким,
Сиз бир пайтлар чеккан ранжу аламга боис —
Мен эмасман асло, фақат ўшанинг ўзи.
Мен ўтган гал тушунтирдим рақам-барақам —
Сизни нечук алдамишлар, этмишлар абгор?
Ва ниҳоят кимдир ўша асл нобакор?
Жинни одам ва ҳаттоки, эси паст киши
Фаҳмларки, бу шубҳасиз, Банконинг иши.

И к к и н ч и қ о т и л

Шундоқ, шоҳим, кўзимизни очдингиз.

М а к б е т

Аmmo,

Сизни яна ҳузуримга чорладим, зеро,
Тағин ҳушёр этмоқчиман. Ёки сиз шундоқ
Зоҳидсизки, нобакорни кечирасизми?
Майли, ўша ўз йўлига юра берсинми?
Ёки шундай тақводорсиз, ибодат айлаб,
Моли-жони соғ бўлсин, деб тилайсиз тилақ.
У тупроққа қориб сизни, хешларингизни
Тағин талайверсинми, а?

Иккинчи қотил

Иўқ, биз одаммиз.

Макбет

О, албатта, одамдирсиз умум рўйхатда,
 Този, лайча, хайбар, яна бўрибосарни
 Бир ном билан худди ит, деб аташганидек.
 Баҳолари бир хил эмас ахир уларнинг,
 Ялқови бор, ахир, эпчил-қопогони бор,
 Ахир, бири овчи бўлса, бири пойлоқчи,
 Ҳар бирига табиатдан ўзга бир нисор.
 Шу сабабдан биз одатда итнинг номини
 Айтарканмиз, қайд этамиз насабини ҳам.
 Худди шундай, бир-биридан айрилур одам.
 Баски, сиз ҳам инсон деган умум рўйхатда
 Энг охирги бир ўринда турмас экансиз,
 Менга айтинг, хизмат берай ўзингизга мос,
 Адо этиб, олажаксиз золимдан қасос...
 Жой олурсиз кейин бизнинг кўнглимиздан ҳам
 Биз бемормиз —ўша тирик юрар экан то,
 Фақат унинг қатли билан топурмиз даво.

Иккинчи қотил

Олампаҳоҳ, изн беринг, мен инсонлардан
 Шунча жабру жафо, шунча ситам кўрдимки,
 Тайёрдирман ўч олишга улардан.

Биринчи қотил

Мен ҳам.

Қисмат мени қийноғига олди нақадар,
 Қўй, десангиз, ҳозир қўяй жоним гаровга.
 Ё ютар, ё ютқизарман. Барибир менга.

Макбет

Биласизми, Банко — сизга душманлигини?

Қотиллар

Ҳа.

Макбет

У менга ҳам душман, лекин шундоқ душманки,
 Тирик туриб, у ҳаётда олган ҳар нафас
 Менинг худди ҳаётимга қадалган ханжар.
 Тўғри, уни ошкор барҳам бераоламан,
 Бу қийинмас унча, лекин ақлдан эмас.
 Не учунким, бордир умум дўсту ёронлар,
 Улар сидқи-садоқати мен учун азиз.
 Балки улар ҳузурида қурбоним узра
 Бир оз йиғлаб-сиқташга ҳам тўғри келади.
 Шу туфайли, ана шундай важлар туфайли,
 Иш оломон назаридан нари бўлсин деб,
 Мен сизларни чақиртирдим.

Иккинчи қотил

Адо этгаймиз

Амрингизни, шоҳим.

Биринчи қотил

Ҳатто, ўлсак ҳам майли...

Макбет

Бас, кифоя. Кўраяпман саботингизни.
 Маълум этгум сизга расо бир соат кейин

Қачон, қайда пистирмада бўлмоғингизни.
Ишни бугун оқшом текис битирмоқ лозим.
Ҳа, саройдан овлоқ бўлсин: унутмангизким,
Мен мутлақо хориж бўлай шубҳа-гумондан.
Уғилчаси Флиенс ҳам бўлур у билан.
У ҳам гўрга гум этилсин — тилагимиз шу.
Шундоқ қилинг, токи ўша қоронғуликда
Отасининг қисматига шерик бўлсин у.
(Иш бирийўла битсин, бошқа қайтмайлик унга.)
Уйлаб кўринг тагин. Мен-чи, ҳозир қайтаман.

Қотиллар

Биз тайёрмиз.

Макбет

Бўлак гапни кейин айтаман.

Қотиллар чиқишади.

Фурсат етди. Пешонангда бўлса мабодо,
Бугун худди жаннат сари борурсан, Банко.

(Кетади.)

2-САҲНА

Сарой.

Леди Макбет ва мулозим киради.

Леди Макбет

Жўнадими Банко?

Мулозим

Бекам, жўнаб кетди у,
Аммо лекин кечга яқин қайтар.

Леди Макбет

Қиролга

Хабар қилким, мен у билан гаплашмоқчиман.
Бор, хабар қил.

Мулозим

Бош устига.

(Кетади.)

Леди Макбет

Баҳоси бир пул —
Галабанинг, агар қувонч келтирмаса ул.
Қотил бўлиб, қўрқув билан яшашдан кўра
Мурда билан жой алмашмоқ афзал минг карра.

Макбет киради.

Нега энди танҳоликка тушиб, азизим,
Изтиробли ўйлар билан қийнайсан ўзни?
Ўйларинг ҳам ўшалардек ўлмоғи лозим,
Қўй, бетиним ўйлайверма, унут уларни.
Қайтаролмас ўтганни минг афсус-пушаймон,
Ҳа, бўлар иш бўлди, ахир.

Макбет

Биз-чи, илонни
Бурда-бурда қилиб кесдик, ўлдиролмадик.

Туташмасми бир кун ўша кесик бурдалар,
 Илон яна бир кун бизга этмасми исён.
 Йўқ-йўқ, бундоқ заҳар билан ютиб бурда нон,
 Кечалари ваҳим босиб чиққандан кўра,
 Олам аро робитайи занжир узилиб,
 Чок-чокидан сўкилмасми ҳар икки дунё.
 На кўнглимда қўрқинч-қўрқинч хаёлларга ҳад,
 На руҳимда дилхун-дилхун азобларга чек,
 Афзалмасми бундан кўра, топиб фароғат,
 Тобут ичра тин олмоқлик ўша мурдадек.
 Улик Дункан ором қучиб ётар қабрда,
 Хиёнат кор қилди унга, тамом-вассалом.
 На қилич, на оғу ва на фитна-интиқом,
 На бемаҳал ёв босқини кор қилур унга.

Леди Макбет

Жоним, тинчлан, чеҳранг бир оз равшан айлаким,
 Меҳмонларни шоду хуррам кутишинг лозим.

Макбет

Сен айтганча бўлсин, майли, ўзинг ҳам лекин
 Чеҳрангни оч ва Банкога лутфу карам қил.
 Кўзинг, сўзинг билан уни кўпроқ эркала.
 То мустаҳкам эмас экан тахтимиз ҳали,
 Тожимизни ювайлик биз хушомад ила.
 Юракларда не кечмоқда, яшириб турсин
 Юзлардаги ниқобимиз.

Леди Макбет

Бемаъни қўрқув!

Макбет

О, билсайдинг, миям тўла илон-чаёнлар,
 Банко тирик, унинг ўгли Фддддс тирик.

Леди Макбет

Лекин улар ўлмас қилиб яратилмаган.

Макбет

Ҳа, хайрият, яратилган қиличбоп қилиб,
 Сен руҳингни баланд тутгил, бутхона ичра
 Ҳали қўнғиз, кўршапалак қанот ёзмасдан,
 Тун қўйнида ғўнғиллаган садо таратиб,
 Улар Гекатага томон учиб бормасдан,
 Шундайин бир иш бўлурки, шундай бир савдо,
 Ки, даҳшату ваҳимага солур ҳаммани.

Леди Макбет

Нечук савдо?

Макбет

Сен, азизам, юра бер шундоқ
 Маъсум бўлиб, ҳеч нарсдан беҳабар бўлиб,
 Кейин нашъу намоларга тўларсан қандоқ.
 Зулмат, етиш, кўр қил энди куннинг кўзини
 Ва руҳимни бўғовлаган кишанларини сен
 Узиб ташла ғойиб, қонли қўлларинг билан.
 Офтоб сўнар, қарға учиб борар ўрмонга.
 Қундузнинг куч-қувватлари уйқуга чўмар,
 Ўлжа излаб чиқар шунда тун бандаларини,
 Лаббай? Демак, тушунмадинг? Англарсан ҳали.
 Қимки ишни ёвузликдан бошласа — бўлди,
 Муққасидан кетар унга. Қани, юр энди.

(Кетадилар.)

3-САҲНА

Сарой яқинидаги боғ.

Уч қотил киради.

Биринчи қотил

Ҳа, сени-чи, ким юборди бу ёққа?

Учинчи қотил

Макбет.

Иккинчи қотил

Чин гапирдинг, ҳаққимиз йўқ ишонмасликка,
Не қиламиз — ипидан то игнасиғача
Сенга аён демак.

Биринчи қотил

Дуруст, қолгин биз билан.

Ениб аста сўниб борар шафақ шуъласи,
Қамчи босиб, отни қистар ҳорғин йўловчи.
У манзилга шошар, демак, яқинлашмоқда
Биз кутганлар.

Учинчи қотил

Жим! Чамамда, туёқ шарпаси?

Банко

(саҳна орқасидан)

Ҳей, машъални ёқинг!

Иккинчи қотил

Худди ўшанинг ўзи
Зиёфатга чақирилган ўзга меҳмонлар
Аллақачон саройдадир.

Биринчи қотил

Отлар бурилди.

Учинчи қотил

Ҳа, айланиб ўтишмоқда. Бир чақирим йўл.
У бўлса-чи, яёв борар дарвоза томон.

Иккинчи қотил

Ана, машъал!

Банко ва машъал кўтарган Флиенс кирадилар.

Учинчи қотил

Ана ўзи!

Биринчи қотил

Бирдан ташланинг!

Банко

Тунда ёмғир ёгса керак.

Биринчи қотил

Еға бошлади!

Қотиллар Банкога ташланишади.

Банко

О, хиёнат! Флиенс, қоч, ўзингни қутқаз!
Отанг учун интиқом ол! О, ярамас қул!

(Улади.)

Флиенс қочади.

Учинчи қотил

Эй, машъални ким ўчирди?

Биринчи қотил

Нега керак у?

Учинчи қотил

Улик битта. Уғли қочиб қутулибди-ку.

Иккинчи қотил

Шошилибмиз, аттанг!

Биринчи қотил

Энди нима қиламиз!

Ҳа, начора, ҳамма гапни айтиб берамиз!

(Кетадилар.)

4-САҲНА

Саройда тахт жойлашган хона.

Зиёфат дастурхони ёзилган стол.

Макбет, леди Макбет, Росс, Ленокс, лордлар, мулозимлар киришади.

Макбет

Хўш, марҳабо, ўтирсинлар, Бизга барчангиз
Баб-баравар эъозлисиз.

Лордлар.

Ташаккур, шоҳим.

Макбет

Мен, камтарин уй эгаси, ўртароқ жойда
Ултирайки, ўрним бўлсин ҳаммага яқин.
Хоним-бека қолиб бироқ фахрий курсида,
Бизга лутфи-навозишлар ирод айласин.

Леди Макбет

Тилагимки, меҳмонларга лутфи каломни
Давлатпаноҳ мен учун ҳам ўзи сўйласин.

Эшикда биринчи қотил кўринади.

Макбет

Дастурхоннинг атрофида ўлтириб улар,
Жоним, сени чин юракдан олқишлайдилар.
Мен — ўртада. Қани, шундоқ айланасига
Кўтарайлик. Хурсанд бўлиб сипқоринг қани!

(Эшикка яқинлашиб.)

Юзингда қон.

Қотил

Меникимас — Банконинг қони.

Макбет

Менга ёқар: унда эмас, сенда бўлгани.
Хўш?

Қотил

Подшоҳим, тириклайин сўйдим мен уни.

Макбет

Сен чапани қассобдирсан, лекин кам эмас —
Чаптастликда Флиенсни сўйган кимса ҳам.
Беқнессан — гар буни ҳам эплаган бўлсанг.

Қотил

Давлатпаноҳ, Флиенс қочди, улгуролмадик.

Макбет

(четга)

Мен бетобман яна, ҳозир соғ эдим зотан.
Мармар каби яхлит эдим, қоядек маҳкам,
Ҳаво каби эркин эдим, энди бўлса-чи,
Разил гумон, қўрқувларга бандиман яна,
Яна абгор. Банко чиндан ўлдирилдими?
Елғонмасми?

Қотил

Елғон эмас, чин, давлатпаноҳ.
У хандақда ётар. Роса йигирма яра,
Йигирмата жароҳат бор бошида худди.
Йигирмамас, биттаси ҳам етиб ортарди —
Жон олмоққа.

Макбет

Хўп, ташаккур шунисига ҳам.

(Четга)

Илон ўлди, илонвачча қочиб қутулди,
 Вақти билан у ҳам заҳар йиғмоғи тайин.
 Гарчи ҳозир безиёндир, тиши чиқмаган.—
 Бор, эртага гаплашамиз.

Қотил кетади.

Леди Макбет

Шоҳим, сиз магар
 Меҳмонларни унутдингиз, зиёфатингиз
 Ухшаб борар тўлови нақд таомхўрликка.
 Ахир, қорин тўйдиришнинг мавруди бошқа,
 Меҳмонда-чи, емакдан ҳам хушчақчақлик соз.

Макбет

Яхши танбеҳ!

(*Меҳмонларга.*)

Соғлик учун сипқорайлик оқ!

Ленокс

Шоҳим, сиз ҳам ўлтирингиз марҳамат айлаб.

Банконинг арвоҳи кириб, Макбетнинг ўрнига ўтиради.

Макбет

Зиёфатга азиз Банко кечикмасайди,
 Жам бўларди бунда буткул юрт чечаклари.
 Уйлайманки, боис — унинг бепарволиги,
 Бир кориҳол.эмас.

Р о с с

Берган сўзида турмай,
Ҳа, яхши иш қилмади у. Шоҳим, ўлтиринг,
Бизни сийлаб, даврамизни чароғон қилинг.

М а к б е т

Менга ўрин йўқ-ку.

Л е н о к с

Нечук, шоҳим! Бу ер-чи?

М а к б е т

Қани?

Л е н о к с

Мана, манави жой. Не бўлди, шоҳим?

М а к б е т

Хўш, ким қилди бундоқ?

Л о р д л а р

Шоҳим, нималар дейсиз?

М а к б е т

Йўқ, беҳуда бари. Мени фош этолмайсан,
Қонга ботган сочларингни силкийверма кўп.

Р о с с

Лордлар, энди тарқалайлик: шохимиз бетоб.

Л е д и М а к б е т

Йўқ, йўқ, дўстлар, қўзғолмангиз. Унга бу одат
 Болаликдан мерос қолган. Қани, ўлтиринг.
 Тутқаноғи узоқ давом этмас, ҳадемай
 Утиб кетар, у ўзига келар мутлақо.
 Асабига тегар бироқ эътиборингиз.
 Ҳа, бемалол базм қилинг.

(Макбетга)

Сен — эркакмисан?

М а к б е т

Ҳа, қўрқоқмас, ҳатто иблис бетламайдирган
 Аросатга киприк қоқмай қараб турибман.

Л е д и М а к б е т

Сафсата бу! Қўрқув сени шу кўйга солмиш,
 Кўзларингга сувратларни кўрсатмиш ўша —
 Худди Дункан сари бошлаб борган ханжардай.
 Қиш кунлари ўлтиришиб ўчоқ бошида,
 Кампирларнинг эртагини тинглаб аёллар
 Туси учиб, даҳшатларни тасаввур айлаб,
 Қалтирашса — ярашади, бироқ — сенгамас.
 Уял! Бас қил қийшанглашни! Наҳот, шунчалар
 Аросатга тушсанг шундоқ бўм-бўш курсидан!

М а к б е т

Йўқ, сен қара! Яхшилаб боқ! Хўш, нима дейсан?—
 Бас, бошингни силкийсанми, гапир, тилга кир.

Қабрларки мурдаларни озод қўяркан,
Бизга сокин мазор бўлса маъқул эмасми
Қалхатларнинг жигилдони.

Банконинг арвоҳи ғойиб бўлади.

Леди Макбет

Жинни бўлибсан!

Макбет

Оят ичаман, шунда эди!

Леди Макбет

Уят эмасми!

Макбет

Қон тўкишган ҳаттоки у қонун билмаган
Еввойи ва олатасир қадим дунёда.
Қотилликлар бўлган яна ундан кейин ҳам
Ута қўрқинч, бир-биридан мудҳиш, зиёда.
Қалласини мажақлашган — тамом-вассалом.
Одам ўлган, бошқа гап йўқ. Энди бўлса-чи,
Манглайда йигирмата яраси билан
Мурда бизни қувмоқ бўлиб турар тобутдан.
Сенга айтсам, бу даҳшатдир қотилликдан ҳам.

Леди Макбет

Шоҳим, сизни кутиб қолди ахир меҳмонлар.

Макбет

Уэр. Дўстлар, унутибман ўзимни пича.
Лекин сира ажабланманг бу одатимга.

Хавfli эмас. Уйдагилар ўрганиб қолган.
 Қани, қуйинг, токи ҳали ўлтирмай туриб,
 Ичай сизнинг соғлигингиз, яна дўстимиз
 Банкониинг ҳам соғлигига. Гарчи кечикиб,
 Бизга жиндек ранжи-озор етказди ўша.
 Сиз учун ва Банко учун!

Банкониинг арвоҳи қайтиб келади.

Л о р д л а р

Саломат бўлинг!

М а к б е т

Йўқол! Даф бўл! Қайтиб яна қора ерга кир!
 Қонинг қотган, илигинг пуч суякларингда,
 Менга киприк қоқмай боққан кўзларинг — басир.

Л е д и М а к б е т

Афандилар, ўтинаман, кўнайлик энди,
 Шоҳимизнинг тутқаноғи гарчи безиён,
 Гарчи бизга одатийдир, лекин бари бир
 Шундоқ ширин ўлтиришни бузгани аён.

М а к б е т

Эркак зоти қодир ишга қодирман мен ҳам.
 Бошқа қай бир қиёфада кўринма, майли
 Журжония йўлбарсими, ёвуз каркидон,
 Россиядан келган пахмоқ айиқ бўлиб ё—
 Чўчимасдим, қилт этмасди бирор томирим.
 Майли, қайта тирил, мени саҳрога чақир,
 Ҳаёт-мамот жангига сен чақир, чўчисам,
 Қизалоқлар ўйнайдиган қўғирчоқ деб бил.

Иўқол, арвоҳ! Даф бўл, ёлгон рўё!

Банкониинг арвоҳи ғойиб бўлади.

Иўқолди!

Мен одамман тагин. Қани, ўлтиринг, лордлар.

Леди Макбет

Аммоки, сиз шу ғалати касалингиз-ла
Шодиёна базмимизни буздингиз.

Макбет

Магар

Шундоқ нарса ёз кўкига тошган булутдек
Жилла беиз ўтармиди? Ахир, на илож,
Қарадимми — унутамаи ўзимни тамом,
Сен ҳалиги нарсаларга боқиб бепарво
Ўзгармайсан, юзларингда ўйнар қизиллик,
Мен эсам-чи, ўшаларга қарадимми, бас,
Тусим ўчар даҳшатлардан.

Росс

Нимадир улар?

Леди Макбет

Ўтинаман, гапга солманг, у бетоб ҳали,
Ҳам жаҳлини қўзғар сизнинг саволларингиз.
Бетакаллуф қўзғалинг-да, секин тарқалинг,
Хайр.

Ленокс

Хайрли тун жаноб олийларига,
Соғ бўлсинлар.

Леди Макбет

Хайрли тун, саломат бўлинг.

Леди Макбет ва Макбетдан бошқа ҳамма кетади

Макбет

У хун сўрар, талаб қилар яъни қонга қон,
 Авваллари бундай пайтда тошлар суриниб,
 Тилга кириб, сўз қотарди ҳатто оғочлар.
 Қотил қайга бекинмасин, уни муқаррар
 Қарга-қузгун, зағчаларнинг изидан бориб
 Изқуварлар топишарди. Хўш, соат неча?

Леди Макбет

Алламаҳал: тун ҳам тонгга яқинлаб қолди.

Макбет

Нима дейсан: зиёфатга Макдуф келмади?

Леди Макбет

Орқасидан бирор киши юборганмидинг?

Леди Макбет

Юбормадим, лекин кибор хонадонларда
 Бўлган ўша хуфиялар орқали секин
 Суриштириб, бор гапларни аниқлаб олдим.
 Эрта тонгда борай фолбин-ҳамшираларга.
 Толемни боқиб, улар айтишсин тағин.
 Нима бўлса, билай, майли, баттар бўлса ҳам.
 Менга барча, бор восита яроқли энди:
Тиззамгача ботгандирман қонли балчиққа,

Уша лойни кечиб, яна ортга қайтгандан,
 Олга қараб интилишим осон нақадар.
 Миямда бир қонли режа туғилдими, бас,
 Қўлим чиппа ёпишади, тўхтатиб бўлмас.

Л е д и М а к б е т

Ётиб ухла, табиатнинг малҳами — уйқу.

М а к б е т

Ҳа, ётайлик. Тушунтиргин аммо, нима бу:
 Мендаги бу паришонлик аралаш қўрқув?
 Мен билан сен бу ишларда гўдакмиз зотан.

(Кетадилар.)

5-САҲНА

Сахро. Момақалдироқ.

У ч а л в а с т и к и р а д и. Уларга қарама-қарши ёқдан Г е
 к а т а.

Б и р и н ч и а л в а с т и

Геката, ҳа, хафаҳолсиз? Бир гап бўлдимиз?

Г е к а т а

Уятсизлар! Қандоқ қилиб хурсанд бўлай мен
 Қазо-қадар сирини сиз, неча ёсуман —

Валақлашиб бемалол,
 Макбетга билдирибсиз.
 Сизга жоду ўргатган
 Менга, маликангизга,

Евузлик момосига
 Бир бор хабар айламай,
 Бемаъни иш қилибсиз?
 Билингким, у худпараст
 Сизга мулозим бўлмас.
 Евузлик қилар, ният —
 Узи юксалса фақат.
 Эрта тонгда биз ёққа,
 Макбет фол очдирмоққа
 Келар, унутманг шуни,
 Ахерон бўйидаги
 Горда кутгайсиз уни.
 Боринг, жоду тайёрланг,
 Афсунга ўзни шайланг,
 Тун бўйи учиб мен ҳам
 Сизга кўрсатай карам.
 Ой ўроғига қўнган,
 Ерга томай деб турган
 Шабнамни супураман,
 Буғлатиб, уфураман.
 Руҳлар учиб келишар.
 Макбетни эркалатиб,
 Ихтиёрин олишар.
 У ўзни унутиб, бас,
 На ажал, на қисматни
 Назар-писанд айламас.
 Зафар тайин деганга
 Баъзида завол дучор.
 Уни ҳам шундайлардек
 Улим кутар муқаррар.

Саҳна ортидан куй ва «Бул, бўла қол!» деган қўшиқ эшитилади.

Хув, кетдим! Чақалоқ руҳ
 Куйлар булутга миниб,
 Менга етиб келди у.

(Кетади.)

Биринчи алвасти

Тез жўнайлик! Геката
Саҳарлаб қайтади-ку.

(Кетишади.)

6-САҲНА

Форрес. Сарой.

Ленокс ва яна бир лорд киради.

Ленокс

Сиз мен этган ишоратга ривож бердингиз.
Хулоса ҳам қилинг. Қаранг, қандай ғалати
Содир бўлмиш булар бари. Беозор Дункан
Ўлди, унинг мотамида Макбет йиғлади.
Сарой томон келаётган жасур Банкони
Ўлдиришди. Қотили ким? Флиенс бешак.
У қочди-ку, ахир. Шундан аён эмасми?
Дональбайн ва Малькольмнинг кирдикорини
Ёвуз атаб, лаънат айтиб, қораламас ким?
Шундоқ мунис бир отани ўлдиришди-я!
Макбет қанча фиғон чекди! Ахир, бекорга
Ғазаб ичра ёниб, ўша хиёнаткор, маст
Посбонларни қилич чолиб ўлдирмади-ку!
Мардоналик эмасми бу?! Ақлданмасми?!
Агар шундай қилмаганда, улар эҳтимол
Иқрор бўлмай, оширарди шовқин-суронни.
Ҳа, барчаси силлиққина битарди, агар
Марҳум Дункан болаларин қўлга олсайди.
(Худо кўрсатмагай!) шунда биларди улар
Отасини ўлдиришнинг нима эканини!
Бу насибдан Флиенс ҳам қуруқ қолмасди.

Ҳай, секинроқ! Ахир, ўша номаъқул сўзи
 Ва базмга келмагани туфайли Макдуф
 Балоларга қолмадим. Қани, айтинг-чи,
 У қаёққа бекиндийкин?

Л о р д

Дуқканнинг тўнғич

Ўғлини шоҳ — золим тахтдан маҳрум айлагач,
 У инглиз саройидан бошпана топди,
 Уни шонли, шарофатли қирол Эдуард
 Кутиб олди тантанаю иззатлар билан,
 Ўша қутлуғ қирол сари жўнамиш Макдуф.
 У арзи ҳол этиб, ўтинч-илтимос айлар,
 Илимоски, бизга ўша саркарда Сивард,
 Нортемберленд билан бирга ёрдам бергайлар.
 Шундоқ мадад, яна тўнгри инояти-ла
 Аввалги тинч айёмларни тиклаб олгаймиз.
 Токе, тунлар ухлагаймиз ором, осуда,
 Базмларда ханжар пойлаб ўлтирмагаймиз.
 Хизмат қилиб, бўлмагаймиз тухматга дучор,
 Яшагаймиз биз ҳам бир оз одамга ўхшаб.
 Макбет бунга эшитдию ғазабга миниб,
 Жанг-жадалга тайёргарлик кўра бошлади.

Л е н о к с

У Макдуфни ҳузурига чорламадимми?

Л о р д

Ҳа, чорламиш, лекин Макдуф: «Бормайман!»
 демиш,
 Шунда чопар қовоқ уйиб, тишларин қайраб:
 «Шошма ҳали, пушаймонлар ейсанки!» дея —
 Оғ бошини қайирганмиш.

Ленокс

Макдуф, менимча,
Беҳудага ўзни бундай йироқ тутмаган.
Ҳа, Макбетдан йироқ юрган маъқул. Макдуфни
Фаришталар бошлаб боргай Эдуард сари.
Токи, золим панжасида пажмурда бўлган
Бизнинг ғариб диёримиз, бечора ватан
Шифо топгай.

Лорд

Мен ҳам шундоқ дуо қиламан,

(Кетишади.)

ТУРТИНЧИ ПАРДА

I-САҲНА

Гор. Уртада — қайнаётган қозон, Момақалдироқ.

Уч алвасти киради.

Биринчи алвасти

Ола мушук бечора
Дод-вой солди уч бора.

Иккинчи алвасти

Кирпи бўлса шу ора
Ҳиқиллади тўрт бора.

Учинчи алвасти

«Вақт етди!» — дер Гарпия*.

Биринчи алвасти

Сингиллар, давра олинг!
Сув қайнади, ҳа, бўлинг.
Оғу билан ахлатни
Тезроқ ағдарақолинг!
Йиллаб мозорда ётган,
Шилимшиқ терга ботган

* Гарпия — афсонага кўра, юзи аёл, тани йиртқич қуш бўлган маҳлуқ. (Тарж.)

Бақа қозонга тушсин,
Қайнаб, нафаси ўчсин.

А л в а с т и л а р

(баравар)

Қайна, қозоним, қайна!
Қозонда қиём, ўйна!

И к к и н ч и а л в а с т и

Энди ҳаялламай, сиз
Илон мойи солингиз.
Бойқушнинг тумшуғию
Ургимчак қуйруғию
Чаёнларнинг нишини,
Қўппакларнинг тишини
Солингиз, оғу бўлсин,
Дўзахий жоду бўлсин.

А л в а с т и л а р

(баравар)

Қайна, қозоним, қайна!
Қозонда қиём, ўйна!

У ч и н ч и а л в а с т и

Урмонзорда тун маҳал
Урилган ўша ўсал —
Азғич аргамчасини,
Аждаҳо панжасини,
Бўри, бўрсиқ жунию
Туркнинг чўмич бурнию
Жуҳуднинг жигарини,

Арабнинг лабларини,
 Жуҳуд бола жигари,
 Жодугарнинг хокини,
 Фоҳиша туғиб, кўмган
 Чақалоқ мурдасини,
 Йўлбарс ичак-човоғи,
 Таканинг зардасини
 Солингиз, оғу бўлсин,
 Дўзахий жоду бўлсин.

А л в а с т и л а р

Қайна, қозоним, қайна!
 Қозонда қиём, ўйна!

И к к и н ч и а л в а с т и

Маймун қонидан қўйинг,
 Кейин совусин, қўйинг.

Г е к а т а к и р а д и.

Г е к а т а

Меҳнат қилибсиз! Балли!
 Ҳар бирингизни ҳали
 Эъзоз этарман, кутинг.
 Энди ишни тугатинг.
 Парилардек товланиб,
 Рақс этинг давра олиб.

Музыка ва «Қора руҳлар...» деган қўшиқ ва ҳоказо.

Г е к а т а ч и қ а д и.

И к к и н ч и а л в а с т и

Таним сирқирар ёмон.
 Демак, яқиндир меҳмон.

Илгак, сурилгил нари,
Келган кирсин ичкари.

Макбет киради.

Макбет

Эй сиз, зулмат, қоронғу тун ажиналари,
Нима билан машғулдирсиз?

Алвастилар

(баравар)

Айтиб бўлмагай.

Макбет

Майли, қайдан олган бўлманг донишингизни,
Уша ҳақи, сўрайманки, жавоб берингиз.
Майли, ҳатто жавобингиз қўзғаб бўронлар,
Шамоллардан миноралар чайқалса ҳамки,
Денгизларда кемаларни ютиб тўфонлар.
Дов-дарахтлар фарёд солиб йиқилса ҳамки,
Тоғ қалъалар посбонларнинг устига қулаб,
Тупроқ билан битта бўлса қаср, эҳромлар,
Табиат бор-сўнгсиз қудрат бисотин сарфлаб,
Тамом ҳолдан тойса ҳамки — жавоб берингиз!

Биринчи алвасти

Қани, сўра.

Иккинчи алвасти

Савол айла.

Учинчи алвасти

Жавоб берамиз.

Биринчи алвасти

Очигини айтгил, кимдан жавоб кутасан,
Бизданми ё бизлардан ҳам юқориданми?

Макбет

Юқоридан. Ҳузуримда ҳозир бўлишсин.

Биринчи алвасти

Сувга, оташга томиз
Қотилдан оққан терни!
Уз боласини еган
Чўчқа қонидан ҳам қуй.

Алвастилар

(баравар)

Катта-кичик бирма-бир
Арвоҳлар бўлсин ҳозир.

Момақалдироқ.

Бошига дубулға кийган биринчи арвоҳ пайдо бўлади.

Макбет

Жавоб айла, эй нотаниш...

Биринчи алвасти

Сўзинг беҳуда,
У фикрингни уқиб олди. Қулоқ сол унга.

Биринчи арвоҳ

Макбет, Макдуф — Файф бегидан эҳтиёт бўл сен,
У хавфлидир. Маслаҳатим бериб бўлдим мен.

(ғойиб бўлади)

Макбет

Ким бўлсанг ҳам раҳмат сенга кенгашинг учун,
Тегиб ўтди у қалбимнинг қўрқув торига.
Жавоб бер-чи яна...

Биринчи алвасти

Бундоқ буйруқларингни
У тингламас. Бошқаси бор ундан кучлироқ.

Момақалди роқ.

Иккинчи арвоҳ — қонга ботган гўдак пайдо бўлади.

Иккинчи арвоҳ

Макбет! Макбет! Макбет!

Макбет

Учта қулогим бўлса,
Сен томонга тикар эдим учовини ҳам.

Иккинчи арвоҳ

Қон тўқ, инсон қонунини оёқ ости қил,
Хотин зоти туққан кимса Макбетни асло
Мағлуб этолмагай.

(ғойиб бўлади)

Макбет

Макдуф, энди яшайвергин: қўрқинч эмассан.
Йўқ, йўқ, аввал кароматнинг тўғрилигига
Қисмат менга гаров берсин. Яшамагайсан —
Мен қўрқувни алдоқчи деб аташим, яна.
Гулдиракка парво қилмай ухлашим учун.

Момақалди роқ

Учинчи арвоҳ — бошига тож кийиб, қўлида дарахт буто-
ғини ушлаб олган бола пайдо бўлади.

Ким бұлди бу малоҳатли бола шаҳзода,
Манглайида давлатдорлик нишони бўлиб,
Тож ярқираб турар шундоқ?

А л в а с т и л а р

(баравар)

Гапирма, тингла.

У ч и н ч и а р в о ҳ

Арслондай жасур бўлгин. Токи қалбингга
Фитна-фужур сололмагай ҳадик-хавотир.
Макбет устун-устивордир — Бирнам ўрмони
Оғочлари то Дунсинан тепалигига
Ҳужум-ҳамла этмагунча.

(ғойиб бўлади)

М а к б е т

Асло бўлмагай!

Дарахтларни ким ўрнидан қўзғата олур.
Уларни-чи, қўшин каби ёллаб бўлмагай.
Мен тирилдим! Фитна-фужур, Бирнам ўрмони
То ўрнида қойим экан, ором ол сен ҳам.
Макбет, яша, қандингни ур! Бошда тож ила
Яқунига етказавер умр йўлингни.
Лекин менга айтингиз-чи, агар билсангиз
Бир нарсани, мамлакатнинг тахтига ҳаргиз
Ўлтирарми Банко насли?

А л в а с т и л а р

(баравар)

Билмоққа шошма.

Макбет

Йўқ, сиз менга айтиб беринг, йўқса, бир йўла
Лаънат, дейман, ҳаммангизга! Ҳой, нима бўлди?
Қозон қайда қолди? Қандай овозлардир бу?

Гобой чалнади.

Биринчи алвасти

Ҳозир бўлинг!

Иккинчи алвасти

Ҳозир бўлинг!

Учинчи алвасти

Ҳозир бўлингиз!

Биринчи алвасти

Келинг, кўзини ёшланг,
Тағин зулматга ташланг!

Арвоҳлар пайдо бўлади: саккиз қирол, сўнги сининг қў-
лида кўзгу, уларнинг ортидан — Б а н к о.

Макбет

Сен Банконинг арвоҳига жуда ўхшайсан.
Йўқол! Тожинг куйдиради менинг кўзимни.
Сен, иккинчй, қамаштирар бошингдаги тож.
Учинчи ҳам... Эй, шаллақи, шум жодугарлар!
Мунча қатор этмасангиз?... Мана, тўртинчи!
Улар сафи чўзиларми маҳшаргача то?

Яна бири! Еттинчиси! Тоқатим битди!..
 Саккизинчи келар тутиб қўлида кўзгу,
 Қўряпман унда бошқа саф-қаторларни,
 Қай бирида неча карра шоҳлик нишони.
 О, нақадар даҳшат! Чинни сўзлар арвоҳлар,
 Ахир, Банко бошдан-оёқ қонга ботганча
 Уз наслига термулгандек табассум билан
 Қараб турар ўшаларга. Шундоқ эмасми?

Б и р и н ч и а л в а с т и

Шундоқ. Аммо-лекин бу
 Макбетни қўрқитарму?
 Сингиллар, давра олинг,
 Ҳунарни ишга солинг,
 Мен истасам, ҳаво ҳам
 Уйинга тушар бу дам.
 Қуйлангиз, токи қирол
 Бўлмагай афтодаҳол.

Музыка. Алвастилар рақсга тушишади, сўнг ғойиб бўлишади.

М а к б е т

Қайга кетди алвастилар! Қалендарларда
 Қарғиш теккан айём бўлиб саналсин бу кун!
 Ҳей, одамлар, қаёқдасиз!

Л е н о к с к и р а д и.

Л е н о к с

Не дейсиз, шоҳим?

М а к б е т

Фолбинларни кўрмадингми?

Ленокс

Шоҳим, кўрмадим.

Макбет

Сен эшикда уларга дуч келмадингми?

Ленокс

Иўқ.

Макбет

Ҳей, уларга паноҳ бўлган ҳавога лаънат!
Ким уларга бовар этса, унга — жаҳаннам!
Туёқ саси таралгандай бўлди. Ким келди?

Ленокс

Чопар келди шошиб, Макдуф Англияга
Қочди, деган хабар билан.

Макбет

Қочди?

Ленокс

Ҳа, шоҳим.

Макбет

(четга)

Мендан кўра сен эпчилроқ чиқдинг-ку, замон,
Бузиб қўрқинч ниятимни. Ҳаракат энди

Учқур қарор билан юрсин елкадош бўлиб,
 Йўқса, қўлдан кетиб қолар. Бугундан бошлаб
 Кўнглим қуши айлангуси қўлим қушига.
 Истак билан амалимнинг бирлиги учун
 Аввалбоши Файфни бугун ишғол айлагум.
 Босиб Макдуф қўрғонини, тигга тортайин
 Хотин-боласию хешу ақрабосини,
 Мақтанишни хуш кўришар фақат нодонлар,
 Қаби, ишга, қатъиятим совмай туриб!
 Сеҳру жоду қолаверсин. Чопарлар қани?
 Қани, тезроқ ўшаларга бошлагил мени.

(Кетишади.)

2-САҲНА

Файф. Макдуф қўрғони.

Ле ди Мак ду ф, унинг ўғли ва Росс кирадилар.

Ле ди Мак ду ф

Қочган бўлса, бўйнидаги гуноҳи нима?

Росс

Сабр, қилинг, бекам.

Ле ди Мак ду ф

Уша сабр қилдимиз?

Менга қолса, нодонликдир унинг қочиши,
 Хонин деган ном олишдан қўрққан ҳам — хонин.

Росс

Хоним-бекам, бу қўрқувмас, доно бир тадбир.

Леди Макдуф

Доно тадбир! Хатар чоги рафиқасини,
Болалари, молу мулки ва қўрғонини
Уз ҳолига ташлаб қочиш тадбир эканми?
У тошбағир, унда оздир меҳру оқибат.
У севмайди бизни. Ҳатто жажжи синчалак —
Қушлар ичра энг увоғи, ўша ҳам ҳатто
Ташлаб кетмас ошиёни — полапонини,
Улар учун жангга кириб, тикар жонини.
Гап севишда эмас. Ҳамма бало қўрқувда.
Хўш, айтинг-чи, қандай қилиб бемаъни қочиш
Доно тадбир саналаркан?

Росс

Азиз аммажон,
Эрингизни бундоқ ҳукм этмоқ беҳуда.
У оқил, у тажрибали, у яхши билар
Ишини ҳам, сўзини ҳам. Айтиш не ҳожат.
Замонамиз қандай ваҳшат, қўрқамиз қандай
Хоин бўлмаи хиёнатга тушиб қолишдан.
Очиқ денгиз аро худди бўрон қувгандай,
Қалтираймиз, белгисиз бир даҳшатга ботиб!
Шундоқ, бекам, мен сиз билан хайрлашаман,
Аммо тезда яна бир бор олурман хабар.
Бундоқ сана узоқ давом этмагай, илло,
Ё йиқилар, ё бўлмаса, ортига қайтар.
Хўш, жияним, саломат қол, худо ёр бўлсин.

Леди Макдуф

Ота тирик туриб, шўрлик болақай — етим.

Росс

Бунда ортиқ туриб қолсам, нодонман тайин:
 Узни гапга, сизни ғамга қўйиш не даркор?
 Хайр, хуш қолинглар.

(Кетади.)

Леди Макдуф

Отанг ўлди-ку, ўғлим,
 Эвоҳ, энди не қиласан? Қандай яшайсан?

Ўғил

Яшайман-да, қушлар қаңдай яшаса, шундоқ.

Леди Макдуф

Қурт-қумурсқа териб?

Ўғил

Худди қушлардай мутлоқ.

Леди Макдуф

Оҳ, бечора полапоним, етимча қушим,
 Наҳот сени қўрқитмаса тўрлар, тузоқлар?

Ўғил

Ойи, улар қўйилмагай ғариб қушларга,
 Не десанг, де, аммо, отам мен учун тирик.

Леди Макдуф

Отанг ўлган. Янгисини қайдан топасан?

Уғил

Хўш, ўзинг-чи, янги эр деб қайга чопасан?

Леди Макдуф

Мен истасам, бозорда бор йигирматаси.

Уғил

Ҳа, бозордан олиб, кейин қайта сотасан.

Леди Макдуф

Болажоним, гап қотишинг ёмонмас, фақат
Маънилари зиёдадир ёшингга нисбат.

Уғил

Ойи, отам: хоин бўлганми?

Леди Макдуф

Ҳа, хоин бўлган.

Уғил

Хоин деган нима ўзи?

Леди Макдуф

Хоин — қасам ичиб, сўзида турмаган алдоқчилик
қилган киши.

Уғил

Шундоқ қилганларнинг ҳаммаси хоинми?

Леди Макдуф

Ҳа, кимда-ким шундоқ қилар экан — хоин, уни осиш керак.

Уғил

Онт ичиб, сўзида турмаганларнинг ҳаммасини осиш керакми?

Леди Макдуф

Ҳа, ҳаммасини.

Уғил

Уларни ким осади?

Леди Макдуф

Ким бўларди? Номусли, виждонли кишилар-да.

Уғил

Бўлмаса, шу хоинлар деганинг ғирт аҳмоқлар экан: улар шу қадар кўпки, ҳалиги номусли, виждонли кишиларни бемалол калтаклаб, осишлари мумкин.

Леди Макдуф

Худо хайрингни берсин, шўрлик маймунчам! Гапларинг ғалати! Хайр, энди ўзингга қаёқдан ота топасан?

У Р И Л

Отам ўлса, уни эслаб йиғлардинг. Бордию йиғла-
масанг ҳам ёмон бўлмасди; ҳадемай, янги бир ота
пайдо бўлиб қоларди.

Л е д и М а к д у ф

Вой, нелар деб жаврайсан, қақилдогим?

Ч о п а р киради.

Ч о п а р

Хоним-бекам, тангри ўзи мададкор бўлсин.
Нотанишман, аммо амал-унвонингизга
Эҳтиромим улуг, сидқу садоқатдаман.
Эшитдимки, таҳдид этар сизга хавф-хатар!
Ўтинаман, қабул айланг маслаҳатимни:
Болаларни олиб, тезда қочинг бу ердан.
Тушунаман, сизни шундоқ қўрқитиш — малол.
Лекин огоҳ айламаслик — инсофдан эмас.
Бало худди остонада. Асрасин фалак!
Мен кетишим зарур.

(Кетади.)

Л е д и М а к д у ф

Нега қочишим керак?
Ҳеч кимсага етмаган-ку мендан ёмонлик?
Аммо бизда ёмонликни мақтаб кўп маҳал,
Яхшиликни эса хавfli қусур санашар.
Қочмайман ҳам, бекинмайман, хотинчасига
Ўз-ўзимни муҳофаза қиламан қатъий,
Гуноҳим йўқ, дея.

Қотиллар киришади.

Қандай шум башаралар!

Биринчи қотил

Эринг қайда?

Леди Макдуф

Жаҳаннамда эмас ҳарқалай,
Ки сендайин махлуқларни унда учратса.

Биринчи қотил

Эринг — хоин.

Уғил

Сўзинг бўҳтон, разил алвасти!

Биринчи қотил

Уҳ, сев шўрлик жўжахўроз! Хоиннинг насли!

(Ханжар уради)

Уғил

Улаяпман! Қоч, ойижон, ўзингни қутқар!

(Улади.)

Леди Макдуф: «Қотиллар!» деганча фарёд солиб қо-
чади. Қотиллар уни таъқиб этишади.

3-САҲНА

Англия. Қирол саройи олдидаги хибон. Малькольм билан
Макдуф киради.

Малькольм

Кетдик, анув дарахтларнинг остига бориб,
Пиғи билан бўшатамиз юракларни.

Макдуф

Йўқ,

Эркаклардек суғурайлик қилични қиндан,
Токи, наво топсин бизнинг бенаво ватан.
Унда бева-бечоралар, етимлар оҳи
Устун бўлиб кўтарилар фалаккача то.
Акс-садо бериб бунга фалак ҳам ҳатто,
Шотландия толенга ёш тўкар худди.

Малькольм

Эшитганим ҳасратларга чулғайди мени,
Тузатурмиз хайрли бир фурсатда уни.
Лекин сизни бошқача ҳам англамоқ мумкин.
Ахир ўша оти ўчгур мустабид, золим
Мард йигит деб машҳур, бизга ардоқли эди.
Сизга ҳали теккани йўқ. Мен эсам-чи, ёш,
Таҳсинларга кўмилурсиз, тутиб берсангиз.
Ҳимоясиз қўзичоқни сўйиш, алқисса,
Худо қаҳрин юмшатмоққа қулай восита.

Макдуф

Мен хоин эмасман.

М а л ь к о л ь м

Аmmo хондир Макбет,
 Фазилатлар шоҳ азми-ла беллаша олмас,
 Мени маъзур тутинг: булар тахминдир, холос.
 Еки бунда сизга оид бирор гап борми?
 Фариштанинг энг равшани қуламиш, гарчанд —
 Фаришталар мунаввардир. Ахир, эзгулик
 Емонликнинг номи билан яшар гоҳида.

М а к д у ф

Бундан чиқди: тилак бекор, умид беҳуда!

М а л ь к о л ь м

Ҳа, умиддир мени шубҳа-гумонга солган.
 Бу қандай гап: хотин, бола ва яна ўзга
 Жигарбандлар билан ҳатто хайрлашмасдан,
 Шундоқ ташлаб чиқа бериш жоизми экан?
 Хафа бўлманг: қораламоқ ниятим эмас,
 Сал эҳтиёт бўлинг, дейман. Номуслидирсиз,
 Мен нима деб ўйламайин...

М а к д у ф

Оқсин қонларинг,
 Эй балокаш диёр! Зулму ситам, гурилла!
 Ҳа, қонуний асосларга суяниб, гулла.
 Баски, ҳуқуқ қўрқар экан. Хайр, шаҳзода!
 Сиз ишонинг менга: золим эгаллаб олган
 Бутун бошли мамлакатнинг баҳосига ҳам,
 Яна шарқнинг бойликлари бўлса ҳамки жам,
 Мен пасткашлик қилмас эдим.

М а л ь к о л ь м

Мендан ранжиманг:

Сўзларимга сабаб қўрқув, ҳадикмас фақат.
 Мен биламан — исканжада қолиб беомон,
 Қон ва ёшга чўкмиш бизнинг юртимиз беҳад,
 Баданида ҳар кун янги яра, жароҳат.
 Мен биламан, қараб турмас тарафдорларим,
 Ҳам хайрихоҳ Англия шижоатга шай,
 Минглаб асл ботирларни тизар ҳадемай.
 Лекин зolim калласини найзага тортсам
 Ёки уни тупроқ аро қориштираман, бас,
 Манглайи шўр юртингизни унинг вориси,
 Яна янги балоларга кўмар басма-бас,
 Аввалгидан баттар қилиб!

М а к д у ф

Кимдир ўша?

М а л ь к о л ь м

Мен.

Менда уя қурмиш турфа алвон иллатлар.
 Гар уларга имкон берсам, эркига қўйсам,
 Ҳатто ўша Макбет, ўша ёмондан ёмон
 Қордан ҳам оқ, маъсум бўлиб қолар бегумон.
 Қилмишларим қаршисида ёришиб ранги,
 Бегуноҳ бир қўзичоқ деб ном олар балки.

М а к д у ф

Ҳатто ўша жаҳаннамий сафларда бешак
 Макбетчалик иблис ҳали бўлмаса керак.

М а л ь к о л ь м

Тўғри. Макбет қонхўр, хасис, маккор, алдоқчи,
 Фосиқ, яна бетийиқдир, беор, хулласки,
 Номи тайин қусурларда ҳиссаси аён.
 Аммо менинг разолатим билмагай поён.
 Разолатим идишини тўлдирмоқ учун
 Сиздаги у она, аёл, опа-сингил, қиз
 Етишмагай, камлик қилур, агар билсангиз.
 Қаранг, қандай гушнадирман. Яхшиси ўша
 Макбет ҳукм сура берсин.

М а к д у ф

Бетийиқ аъмол

Мустабидлик белгисидир, ахир кўпинча
 Қиролларни тож-тахтидан ағдарган ўша.
 Аммо сиз-чи, кўрқманг, ортиқ хавотир олманг,
 Лекин олинг ўзингизга тегиш ҳиссани.
 Ахир, ўзни вазмин, сипо, совуққон тутиб,
 Нафси эса қондириш ҳам мумкин пинҳона.
 Бизда шундоқ хонимлар ҳам оз эмас яна,
 Ҳирс калхати сизда қанча бўлмасин гушна,
 Шоҳга ўзни инъом қилиб тутгувчиларнинг
 Ҳаммасини юта олмас.

М а л ь к о л ь м

Бунинг устига

Менинг разил руҳим қулдир хасисликка ҳам.
 Менинг жоним — олтин, кумуш, тахтга миндимми,
 Тамом, аҳли умарони қатли ом айлаб,
 Тортиб олгум буткул молу давлатларини.
 Иштаҳамни эса тағин оширар ўлжа.
 Мен номусли, олижаноб одамлар билан

Учакишиб, бошлайдирман жанжал, адоват,
Ва уларни маҳв этарман, муддао — сарват.

М а к д у ф

Саратондай ёндираар ҳирс, юракка аммо
Илдизини яна чуқур сингдираар ғараз.
У — кўп шоҳлар калласини учирган олмос.
Сиз хотиржам бўлинг аммо: Шотландияда
Нафсингизни қондиргудек бойлик оз эмас.
Биз чидаймиз барчасига. Шартимиз фақат
Қусурлардан баланд турсин сизда фазилат.

М а л ь к о л ь м

Фазилат йўқ менда. Қирол зотининг ҳусни —
Мўъгадиллик, мардоналик, ҳукми адолат,
Сабру бардош, хайрихоҳлик, шафқат-мурувват,
Олийшонлик, назокату фаҳму фасоҳат —
Топилмайди буткул, булар менга бегона.
Аммоки, мен — иллатларнинг жамулжамиман.
Менга қолса, тотувликнинг тотли шаробин
Аямасдан сочар эдим жаҳаннамларга
Ва дунёни фитна-фасод алангаларга
Буркар эдим.

М а к д у ф

Шотландия, бечора, йигла!

М а л ь к о л ь м

Энди иқрор бўла қолинг, мендай бир киши
Лойиқмасдир подшоликни этса мусаллам.

Макдуф

Хукмронлик нари турсин, яшамоққа ҳам.
 О, жафокаш элим, шонли тожу тахтини
 Фитначи, шум босиб олган, балокаш диёр,
 Ўз қонуний ҳуқуқидан кечиб ворисинг,
 Дашном айтиб, этар экан ўзни шармсор,
 Саодатли кунларингни кутишинг бекор!—
 Ахир, сенинг ўша марҳум подшо падаринг
 Тахт устида тақводордек кечирди умр.
 Онанг эса ўзни шайлаб қудрат-қазога
 Тизза чўкиб айёмини ўтказди. Хайр!
 Сўзлайвериб руҳингдаги разолатларни,
 Ватанимга қайтиш йўлин кесдинг. О, юрак,
 Умидларга алвидо айт.

Малькольм

Макдуф, фигонинг,
 Сендаги бу олижаноб, бу ошкор алам
 Кўнглимдаги гумонларни айлади барҳам,
 Кўрсатдиким, алдамайсан, сўзинг ҳаққоний.
 Ахир, Макбет, маккор, иблис шундай тўр билан
 Овламоқчи бўлди мени неча бир карра.
 Енгил-елпи инонмоққа ҳаққим йўқ сира,
 Энди бизнинг орамизда ёлғиз худованд!
 Энди сенга ишонаман, боқий сўзим шул:
 Ўзимга ёт иллатларни тақиб ўзимга,
 Елғонладим, ўз-ўзимга ёғдирдим бўҳтон.
 Шу чоққача хотин нима, сира билмасман.
 Қасамхўрлик қилганим йўқ, молу мулкимни
 Титраб-қақшаб авайлаш ҳам кўнглимдан йироқ.
 Сўз бердимми, устиворман. Ҳатто шайтонни
 Шайтонларга сотишдан ҳам айлагум ҳазар.
 Ҳақиқатни севадирман ҳаётим қадар.
 Елғон сўзлаб, ўз-ўзимни булғадим бугун.

Аммо-лекин, қаршингдадир чинакам Малькольм,
 У ватанга ўрил, сенга содиқдир тамом.
 Қелишингдан сал олдинроқ мадад қўлини
 Чўзди бизга ҳиммат билан қария Сивард.
 У майдонга ташлар роса ўн минг қўшинни,
 Биз сафбаста бўлиб шунга, бошлаймиз шиддат.
 Токи, енгиб, соҳиб зафар бўлсин ҳақиқат!
 Хўш, нимага индамайсан?

М а к д у ф

Бир лаҳзада қайғулардан қувончга ўтиш
 Осон эмас.

В р а ч киради.

М а л ь к о л ь м

Майли, кейин давом этамиз.
 Бугун қирол чиқармикин, айтинг-чи, доктор?

В р а ч

Ҳа, шаҳзода. Шифоталаб бир тўда бемор
 Остонада кутишмоқда. Улар дардини
 Даф этмоққа ҳали ожиз, чорасиздир фан.
 Қисмат шундоқ яратмишким, қирол қўлини,
 Тегиздими — губор тарқаб кетар дафъатан.

М а л ь к о л ь м

Хўп, ташаккур.

М а к д у ф

У хасталик қандай аталур?

М а л ь к о л ь м

Дармонсизлик, яъни тинка-мадор қуриши.
 Аммо тайин мўъжизадир қиролнинг иши.

Мен бу ёққа келганимдан буён неча бор
 Кузатдимки, бу ноёб бир олий иқтидор.
 Куни битган, яра-чақа билан қопланган,
 Шишиб-пишган, кўзи ёшли бечораларга
 Қирол олтин дуо ўқиб, бағишлар нажот,
 Дейдиларки, меросийдир ундаги имдод.
 Боз устига ҳақни айтар, башоратгўй у,
 Тасдиқ этар буни неча аломатлар ҳам,
 Манглайини ёритмишдир илоҳий карам,

Росс киради.

Макдуф

Ким у келган?

Малькольм

Бир ватандош, танишмас аммо.

Макдуф

Салом, азиз амакиваччам!

Малькольм

Танидим энди,

Ватан билан орамизни кушод эт, худо!

Росс

Омин!

Макдуф

Не гап Шотландия тупроғида?

Росс

Оҳ,

Бизлар учун она эмас, мозор бўлди у,
 Уз-ўзига қарашга ҳам қўрқади балки.
 Унда оқил бандаларга қувонч бегона,
 Унда аччиқ фарёд-фигон одатий бир ҳол.
 Дафн-мотам қўнғирогин эшитиб унда
 Бирор кимса: «Бу кимга?» деб бермайди савол.
 Унда худди шляпага солинган гулдай,
 Огримасдан сўлиб борар одамлар бирдай.

Макдуф

Машъум, аммо чин ҳақиқат.

Малькольм

Сўнггиси нима,
 Нимадир у, содир бўлган энг сўнгги савдо?

Росс

Бир соатча гофил қолсам, ҳикоям учун
 Ҳуштак чалиб, мени мазах айламоқ мумкин.
 Ахир, унда кун демаким, янги бир ғавго.

Макдуф

Ҳўш, хотиним қалай?

Росс

Дурусъ.

Ма к д у ф

Бо л а л а р ?

Р о с с

Ду р у с т .

Ма к д у ф

Зо лим у л а р ро ҳ а т и н и бу з ма д и м и ?

Р о с с

И ў қ ,

М е н бу ё қ қа к е л а р к а н м а н , т и н ч э д и б а р и .

Ма к д у ф

Ҳ а д е б га п н и ю та в е р м а . С ў з л а , не х а б а р ?

Р о с с

М е н х а б а р л а р ю к и б и л а н о т л а н а р к а н м а н ,
 Ҳ а р т о м о н г а ю р и б қ о л д и м и ш - м и ш , о в о з а :
 Б и з н и к и л а р қ ў л г а қ у р о л о л м и ш л а р , д е г а н .
 К е л а р к а н м а н , бу га п л а р г а и н о н д и м т о з а :
 Ҳ а р т а р а ф д а н й и г а ё т и р л а ш к а р н и з о л и м .
 А й н и ё р д а м п а й т и ! С и з д а н б и р и ш о р а б а с :
 Б у т у н ш о т л а н д б о т и р л а р и ш а й л а н у р Ҳ а р б г а .
 Ҳ а т т о , з у л м з а н ж и р л а р и н и т қ и т и б , о т и б ,
 А ё л л а р Ҳ а м э р л а р б и л а н к и р г а й л а р ж а н г г а .

М а л ь к о л ь м

С и з Ҳ а м м а г а т а с к и н б е р и н г : б и з о т л а н а м и з ,
 А н г л и я ў н м и н г қ ў ш и н т и з д и с а ф - қ а т о р .

Яна ўша христиан оламидаги
Алл саркарда Сивард ўзи бизга мададкор.

Р о с с

Қандай мужда! Қани энди иложим етса,
Хушхабарга жавоб берсам хушхабар билан.
Иўқ, жоиздир буни ушлаб айтсам саҳрода,
Токи биров эшитмагай.

М а к д у ф

Нималар дейсан?
Бу умумнинг қайғусими? Ёки ёлғиз бир
Жон ғуссаси?

Р о с с

Эшитаркан, ўртанур ҳамма.
Оқкўнгиллар куяр кўпроқ, лекин ҳаммадан
Сенга оғир ботар дейман.

М а к д у ф

Гапир бўлмасам,
Чўзавермай, шартта сўзла, тегишимни бер.

Р о с с

Эшитаркан, қулоқларинг қоматга келиб,
Бу хабарни сўзлагувчи беомон тилдан
Нафратланиб, сесканмагай.

М а к д у ф

Ҳайқаяпман, ҳа...

Росс

Қўрғонингни босиб, хотин, бола-чақангни
 Аямасдан, ёвузларча сўйиб кетмишлар,
 Мана, гап шу! Сўйламайман тафсилотини,
 Ахир сенга осон эмас.

М а л ь к о л ь м

Е қодир фалак!
 Қалпоғингни бостирма кўп кўзингга, дўстим,
 Фарёд-фиғон билан ҳасрат-аламингни ёз:
 Унсиз қайғу парчалайди юракни, дўстим.

М а к д у ф

Болаларни ҳамми?

Росс

Қимки қўрғонда бўлса,
 Ҳаммасини.

М а к д у ф

Мен... уларни ташлаб келганман!
 Демақ, хотинимни ҳам-а?

Росс

Ҳайҳот!

М а л ь к о л ь м

Тетик бўл!
 Ишон, дўстим, сенинг оғир қайғуларингни
 Қасос билан қондирамиз.

Макдуф

Фарзанд йўқ унда.
Гўдакларим барини-я?.. Битта қўймасдан!
О, дўзахий калхат! Барча жўжаларимни
Бир ҳамлада ҳалок этмиш онаси билан!

Малькольм

Ўзингни бос!

Макдуф

Қандай қилиб босай ўзимни.
Босолмайман ўзлигимни, инсонлигимни.
Менинг учун бу дунёда қимматдан-қиммат
Бўлган ўша азизларим нечук унутай?
Ахир, нечук паноҳига олмапти осмон?
Макдуф, ўзинг гуноҳкорсан! Гуноҳинг ҳақи,
Ўшаларни дучор этмиш жазога фалак.
Улар фақат сен туфайли бўлмишлар ҳалок.
Тангрим ўзи раҳматига олсин уларни!

Малькольм

Энди қайғу қайроғида қиличинг қайра,
Ғазабингни тобла алам алангасида.

Макдуф

Йўқ, этмасман бировлардек таҳдид, дағдаға,
Хотинлардек фарёд солиб йиғламасман ҳам.
Қодир фалак, мени юртим душмани билан
Яқинлаштир, токи унга қиличим етгай.
Ушанда ҳам қолса агар ўлимдан омон,
Кечир уни!

М а л ь к о л ь м

Баракалла, мардинг сўзи бу!
Қўшин тайёр жўнамоққа. Бизга қолгани —
Қирол билан хайр-маъзур. Қани, юринглар.
Қисмат ажал чалғисини олди-ку қўлга.
Макбет, тайёр бўлдинг магар ўримга. Олга!
Тун қанчалар чўзилмасин, яна кун келар.

(Кетишади.)

БЕШИНЧИ ПАРДА

I-САҲНА

Дунсинан. Қаср ичида бир хона.
Врач ва сарой хоними кирадилар.

Врач

Мана, уч кечадирким, сизга ўхшаб мен ҳам ухламайман, аммо адашмаётганингизга ишончим комил эмас. Уйқусида юриб чиқади, дейсизми? Бу сўнгги бор қачон бўлган эди?

Сарой хоними

Олий ҳазрат урушга отланганидан буён аҳвол шу, неча бор ўзим кузатдим. Ўрнидан туради, тунги кўйлагини кияди, сандиқчасини очиб, қоғоз-қалам олади, бир нималар ёзади, ёзганларини такрор-такрор ўқийди, сўнг уни яна сандиқчасига бекитиб, ўрнига чиқиб ётади. Буларни бажараркан, бир дақиқа бўлса ҳам уйгонмайди.

Врач

Ором уйқуга чўмиш ва ухлоқ ҳолда худди уйғоқдай ҳаракат қилиш — инсон табиатининг нақадар қайғули бир йўсинда бузилиши! Айтинг-чи, унинг уйқу аралаш бу ҳолати фақат юришлару ҳар хил ҳаракатлардан иборатми? Гапирмайдими? У нималар дейди?

Сарой хоним

У шундоқ гапларни гапирадик, доктор, бировга айтиб бўлмайди.

Врач

Аmmo менга айтиш мумкин ва ҳаттоки, зарур.

Сарой хоним

Йўқ, сизга ҳам, бошқага ҳам айтолмайман. Ахир, менинг гувоҳларим йўқки, айтганларимни тасдиқ этишса.

Шам кўтариб Леди Макбет киради.

Қаранг, ана ўзи! У доим шундоқ юради, умримга қасам ичиб айтаманки, бирор марта ҳам уйғонмайди. Қимирламанг, кузатиб тулинг.

Врач

У шамни қайдан олдийкин?

Сарой хоними

Шам шундоқ тўшаги ёнида туради. У ётоғида ҳамниша шам ёқиб қўйишни буюрган.

Врач

Кўряпсизми: кўзлари очиқ.

Сарой хоними

Бари бир кўрмайди.

Врач

Қаранг, бир нималар қиляпти. Нега у ҳадеб қўллари-ни ишқалайди?

Сарой хоними

Бу унинг одати. Унга ўзи қўл юваётган бўлиб кўринади. Баъзан чорак соат ўтадики, у тинчимайди, ҳадеб қўллари-ни ишқайверади.

Леди Макбет

Доғ кетмаяпти...

Врач

Жим! У гапира бошлади. Сўзлари-ни ёза қолай, хотирда яхши қолади.

Леди Макбет

Йўқол, лаънати доғ, даф бўл! Соат бир, икки — энди ишга киришмоқ керак! Нима дединг? Жаҳаннам қоронғу? Уял эр бўлмай! Сен жангчисан-ку! Қўрқма! Нимадан қўрқамиз, биров билмайди! Салтанат бизники бўлади, ҳеч кимса бизни жазога тортолмайди! Қари чолда шунча қон бўлади, деб ким ўйлабди!

Врач

Эшитдингизми?

Леди Макбет

Файф бегининг хотини бор эди: ҳозир қайда экан? Наҳотки, бу қўллар энди ҳеч қачон тозармаса? Бас,

шоҳим, бас: қалтирашдан тўхтамас экансиз, ишимиз барбод бўлади, деяверинг.

Врач

Хўш, хўш. Сиз билишингиз ножоиз бўлган нарсани билиб олибсиз.

Сарой хоними

Иўқ, айтиши ножоиз бўлган гапни унинг ўзи айтди. Ҳа, шундоқ. Унинг нималар билишини ёлғиз тангрининг ўзи билади.

Леди Макбет

Ана шу кичкина қўлчадан ҳамон қон ҳиди анқийди. Арабистоннинг жамийки мушки анбарлари ҳам бу ҳидни босиб кетолмайди. О-оҳ!

Врач

Хўрсинишини қаранг! Унинг юрагида нимадир тошдек зил чўкиб ётипти.

Сарой хоними

Мен ҳатто танимни маликалик либосига буркасалар ҳам, кўксимда шундоқ бир юракни олиб юришга рози бўлмасдим.

Врач

Баракалла, баракалла.

Сарой хоними

Илоҳим, охири бахайр бўлсин!

В р а ч

Бу хасталик менинг ҳунарим доирасига сизмайди. Аммо мен уйқусида юриб чиқадиган, лекин ҳар ҳолда ўз тўшагида христианларча жон берган кишиларни билардим.

Л е д и М а к б е т

Қўлингни юв, халатингни кийиб ол, тусингни ўчи-
раверма. Такрор айтаман: Банко дафн этилган, у
қабрдан чиқолмайди.

В р а ч

Мана, гап қаёқда!

Л е д и М а к б е т

Ёт, ёта қол, дарвозани қоқишяпти. Юр, кетайлик,
юр. Қўлингни бер. Бўлар иш бўлди. Ёт, дейман, ёта
қол энди?

(Кетади.)

В р а ч

У энди бориб тўшакка ётадимми?

С а р о й х о н и м и

Албатта.

В р а ч

Ҳа, бекорга эмас экан қора мишмишлар.
Бизни бузар табиатга мухалиф ишлар.

Дили хаста дард айтмаса, аҳволи ёмон,
 Ҳеч бўлмаса, болишига сирини айтсин.
 Маликага табиб эмас, руҳоний даркор.
 Биз, гуноҳкор бандаларни худо кечирсин!
 Ҳар хил кескир нарсаларни тутингиз йироқ,
 Маликадан кўзингизни айирманг бироқ.
 Уни ўйлаб, руҳим шундай тўс-тўполонки,
 Бундай пайтда нималарни ўйламас киши,
 Айтишга ҳам тил бормади.

Сарой хоними

Хўп, хайрли тун.

(Кетадилар.)

2-САҲНА

Дунсиан яқинидаги бир жой. Ноғоралар ва байроқлар. Мен-
 тис, Кэтнес, Ангус, Ленокс ва аскарлар кири-
 шади.

Ментис

Ҳа, инглиз қўшини ҳам яқинлаб қолди.
 Малькольм, Макдуф, шаҳзоданинг тоғаси Сивард
 Бошлаб келар уни қасос ўтида ёниб.
 Бу хайрли иш йўлида ҳаттоки, роҳиб
 Қараб турмас эди, тикка жангга кирарди.

Ангус

Биродарлар, биз уларни қарши олайлик
 Бирнам ўрмонини кесиб ўтувчи йўлда.

Кэтнес

Дональбайн ҳам келмоқдами акаси билан?

Ленокс

Йўқ, келмаган. Рўйхатни мен ўзим қарадим.
Унда кичик Сивард билан яна бир талай
Балоғатга етиб қолган ўспиринларнинг
Номлари бор.

Ментис

Нима билан машғулдир золим?

Кэтнес

У Дунсинан деворларин суваш билан банд.
Уни дали-девона деб атар бировлар.
Баъзилар-чи, адовати озроқ бўлганлар,
Довюррак бир жинни, дея аташар уни.
Энди аён: зўрлик билан тўполонни у
Босолмайди.

Ангус

Яширинча қотилликлари
Қўлларини сиқар қонли занжирлар билан.
Маккорлиги учун ёниб ловулар исён.
Бир кимсалар бўйсунурлар қўрққанларидан,
Муҳаббатдан эмас. Ҳозир сезмоқдадир у,
Шоҳлик унга омонатдир, пакана кийган
Паҳлавоннинг чакмонига ўхшайди худди.

Ментис

Улат руҳи ҳатто унда яшаганидан
Номус қилиб, ўз-ўзини лаънатлар экан.

Белгилидир: унда туғён урар шу замон
Не туйғулар...

Кэтнес

Юринг, энди қарши олайлик
Ҳаммамизга амри вожиб бўлган кимсани,
Қасалманд шу юртимизга ҳозик ҳақимни.
Ватанимиз яна қайта соғайсин учун
Майдон аро қонимизни тўкайлик бутун.

Ленокс

Қон тўкайлик, токи ундан униб гул-чечак,
Чириб битсин, адо бўлсин чақиртиканак.
Олга! Тўхтам энди — Бирнам ўрмонзориди.

(Кетадилар.)

3-САҲНА

Дунсинан. Қаср ичида бир хона. Макбет, врач ва хос
маҳрамлар киришади.

Макбет

Мен эшитмоқ истамайман маълумотларни.
Майли, қочган қочаверсин! Токи Дунсинан —
Этагига келмас экан бостириб Бирнам,
Малькольмдан қўрқадиган ерим йўқ сира.
У бир гўдак, туғилмишдир хотин зотидан.
Қароматгўй руҳлар менга демишлар: «Қўрқма!
Хотин зоти туққан бирор кимса Макбетга
Дахл даъво этолмагай». Беклар, хонлар,
Майли, майхўр Англия томон қочингиз!
Аммо менинг ақлим бутун. Қўлим мустаҳкам.
Чўчимасман зарра офат-фалокатлардан.

Мулозим киради.

Шайтон сени оловига солсин, бекорчи!
Товуқ юрак, не сабадан юзинг оқариб,
Тусинг бўздек учиб кетмиш?

Мулозим

У ёқда ўн минг...

Макбет

Ўн минг нима? Ўн минг ғозми, аблаҳ?

Мулозим

Аскарлар.

Макбет

Қўрқоқ, тирнаб юзларингни, қора ваҳмингни
Қонинг билан қизартиргил! Қандай аскарлар?
Қўрқувларга ботган ўша башаранг билан
Шайтонга ем бўлмайсанми! Нечук аскарлар?

Мулозим

Британия аскарлари, шоҳим...

Макбет

Кет, йўқол!

Мулозим кетади.

Э, Сейтон!— Эсга тушса, юрак орқага
Тортиб кетар... Сейтон! Бугун бўладиган жанг
Е музаффар этар мени, ёки тору мор,
Йўқ, озмунча яшамади: ҳаётим йўли

Қопланибдир талай хазон япроқлар билан.
 Аммо кексайганда бизга зарур ҳамроҳлар:
 Дўсти анис, муҳаббату иззат-икромлар
 Кўрмаяпман; атрофимда қарғиш ва лаънат
 Ёйилмоқда секин, бироқ қўрқинч бағоят.
 Таралмоқда яна талай мақтов, хушомад,
 Ки, рад этмоқ истар, аммо журъат этолмас
 Менинг шўрлик юраккинам. Қайдасан, Сейтон!

Сейтон киради.

Сейтон

Мен шундаман, олампаноҳ.

Макбет

Нечук хабарлар?

Сейтон

Маълумотлар тасдиқланди.

Макбет

Мен жанг қиламан,
 То этларим қийма-қийма кесилиб, тамом
 Битмагунча. Менга қурол-аслаҳамни бер.

Сейтон

Шоҳим, ҳали эртасми?

Макбет

Айни фурсат.

Отликлардан олиб, ўзинг теваракни кез,
 Қўрқоқ зоти борки, териб битта-битта ос.
 Қуролларни узат. Қалай, малика, доктор?

В р а ч

Маликамна: фақат руҳан хастадир, холос.
 Оромини бузар ҳар хил рўёлар.

М а к б е т

Уни.—

Даволашнинг йўлини топ. Яхшироқ ўйла.
 Қандай қилса, хаста идрок тузалур буткул,
 Қандай қилса, андуҳ учиб кетар хотирдан,
 Мия фориг бўлур ҳасрат битган ёзувдан.
 Дори берки, қувват йиғсин ўзни унутиб,
 Ва тош бўлиб юрагига чўккан ғуссани:
 Кўкрагидан юлиб ташла.

В р а ч

Бу ишда ёлғиз:

Ўз-ўзига мадаккордир беморнинг ўзи.

М а к б е т

Ундоқ бўлса, пучак дори-дармонларингни
 Олиб бориб, ўша саёқ итларга ташла.—
 Совутимни боғла, Сейтон. Нишонимни бер;
 Отланайлик! Беклар қочиб қолишди, доктор:
 Тезроқ, Сейтон! Аммо сен-чи, доктор, мабодо
 Мамлакатим сийдигини текшириб кўриб.
 Қасалини аниқласанг ва салтанатга
 Соғлигини қайтаролсанг, гумбурлатардим —
 Мақтовингга мен тоғларнинг акс садосини;

Ҳой, чаққонроқ қимирлагин, Сейтон! Мабодо
Қандай сурги тозаларкин Шотландияни
Инглиздан? Эшитганинг борми ҳеч, доктор?

В р а ч

Тайёргарлик кўрганингиз ҳақида хабар
Етган эди.

М а к б е т

(Сейтонга қалқонини кўрсатиб)

Олиб юргин буни ортимдан.
Мен ўлимдан кўрқмагайман Бирнам ўрмони
Дунсинанга ҳужум-ҳамла бошламагунча.

В р а ч

(четга)

Сенинг билан хайрлашмоқ насиб этса, бас,
Кейин мени бу ёқларга келтириб бўлмас.

(Кетадилар.)

4-САҲНА

Бирнам ўрмони яқинидаги бир жой. Ногоралар ва байроқлар.
Малькольм, Сивард, унинг ўғли, Макдуф,
Ментис, Кэтнес, Ангуе, Ленокс, Росс ва
аскарлар киришади.

М а л ь к о л ь м

Оғайнилар, уйимизни ғанимдан халос
Айлагувчи хайрли кун келди.

Ментис

Шубҳасиз.

Сивард

Ҳув, анави нечук ўрмон?

Ментис

Бирнам ўрмони.

М а л ь к о л ь м

Бутоқлардан кесиб олиб жангчиларимиз,
Юриш чоғи кўтарсинлар бошлари узра.
Токи душман етолмасин саноғимизга,
Талвасага тушсин.

Аскарлар

Бўлур амрингиз бажо.

Сивард

Хабарларга кўра, худди шу Дунсинанда
Оёқ тираб олмоқчимиш золим.

М а л ь к о л ь м

Дунсинан —

Унинг учун сўнги имкон, сўнги чегара,
Ахир, ҳозир иложини топишдим, бас
Қатта-кичик қочмоқдалар ундан ҳар нафас,
Хизматида юрганлар ҳам қўрқув туфайли
Юришипти, аммо виждон амридан эмас.

Макдуф

Шундаймикин, буни ҳали жангда кўрамиз,
Биз ҳозирча, яхшиси, бор умидимизни
Боғлашимиз зарур фақат жанг санъатига.

Сивард

Яқин қолди, қарзларимиз санаб, алқисса,
Оламиз ҳам, берамиз ҳам ёвларга ҳисса.
Тахмин деган нима, хаёл жилваси, холос,
Жангга яқун ясар фақат ишонч ва ихлос.
Иш дегани кейин равиш олар шунга мос.

(Кетадилар.)

5-САҲНА

Дунсинан. Қаср ҳовлиси.

Макбет, Сейтон ва аскарлар ногоралар ва байроқлар билан киришади.

Макбет

Байроқларни деворларга қадаб қўй, Сейтон.
Яна қичқиришар: «Ана, келишмоқда!»— деб.
Майли. Аммо нима бизнинг қўрғонга қамал?
Безгак билан очлик ютар қамалчиларни.
Улар ёққа беклар қочиб ўтмагандайди,
Биз тикма-тик олишардик улар билан, ҳа,
Улоқтириб ташлар эдик.

Саҳна орқасидан хотинлар қичқириғи.

Бу дод-вой нима?

Сейтон

Бу хотинлар қичқирғи чамамда, шоҳим.

(Кетади.)

Макбет

Қўрқув-ваҳималар менга кўпдан бегона.
Бир замонлар тун қаъридан учган қичқирқ
Юрагимни музлатарди, оғир ҳикоя—
Тингларканман, бўлар эди сочларим тикка.
Энди шундоқ тўйибманки даҳшатларга мен,
Ёвузликлар хусусида ўйлаганда ҳам
Сесканмайман.

Сейтон қайтади.

Ҳа, нимага қичқиршади?

Сейтон

Давлатпаноҳ, маликамиз вафот этибди.

Макбет

Бир кунгина кейин ўлса нима қиларди!
Нохуш-нохуш хабарларга ҳушим йўқ бугун.
Ҳамма ишда шундоқ. Эрта, эрта, эртага...
Кунларимиз ивирсираб ўтар, биз эса
Уқиб ҳаёт китобида сўнги жумлани,
Кўрамизки, ёритмишдир «кечалар» бари —
Чанг-тўзонли қабр сари чўзилган йўлни.
Куйик шамим, куйиб тамом, сўнақол энди!
Ҳаёт фақат соя, ярим соат саҳнада
Қийшанглагач, унутилган масхарабоз у.
У қиссадир, мазмунини аҳмоқ сўзлаган:
Сўзи билан ҳавоси кўп, ўзи бемаъни.

Чопар киради.

Сен нимага келдинг?! Яна гап сотишгами?
Хўп, қисқа қил!

Ч о п а р

Давлатпаноҳ, кўрганларимни
Мен айтишим зарур сизга, лекин қай йўсин
Айтишга ҳам ҳайрондирман.

М а к б е т

Қани, айтавер.

Ч о п а р

Қоровулда турар эдим, ҳув, тепаликда
Ва Бирнамга боқар эдим, бир маҳал ўрмон
Мен томонга бостирганча кела бошлади.

М а к б е т

Ёлғон айтаяпсан, аблаҳ!

Ч о п а р

Ёлғон айтсам, дучор бўлай газабингизга!
Чиқиб қаранг: уч чақирим нарида худди
Ўрмон келар бостирганча қўрғон устига.

М а к б е т

Гар алдаган бўлсанг, ёлғон сўзлаган бўлсанг,
Тириклайин осдираман, токи, очликдан
Силланг қуриб, қовжирайсан. Лекин мабодо
Рост бўлса-чи, ўзинг мени оса қол, майли.
Дарз тушдим, дейман, сабот-қатъиятимга.

Иблис тагдор ҳақиқат-ла алдамиш мени:
 «Устиворсан, Макбет, токи Бирнам ўрмони
 Дунсинанга ҳужум-ҳамла айламагунча».
 Дунсинанга ҳужум-ҳамла бошламиш ўрмон!
 Қани, жангга, бизни кутар маърака-майдон!
 Чопар сўзи ёлғон эмас, рост бўлганда ҳам,
 Нима қипти: у ёқдами, бу ёқда — адам?
 Еруг кундуз кўзларимга санчилар гўё,
 Куларканман, меҳваридан узилсин дунё!
 Кўзғал, шамол! Қутур, бўрон! Бонг урингиз, бонг!
 Мен ўлимни аскар бўлиб, қарши оламан!

(Кетишади.)

6-САҲНА

Дунсинан. Қўрғон олди. Ноғоралар ва байроқлар. Малькольм, кекса Сивард, Макдуф ва шох-бутоқ кўтариб аскарлар киришади.

Малькольм

Етиб келдик. Ташланг энди шох-новдаларни,
 Энди ёвга юзланамиз. Муҳтарам тоға,
 Сиз баҳодир ўғлингиз-ла олға бошлангиз
 Илғор сафимизни. Макдуф билан биз эса,
 Қолган ишни етказамиз ниҳоясига,
 Қелишганимиздек.

Сивард

Сизга омад тилайман,
 Майли, бизни қийма-қийма қилсинлар — токи
 Қиймаланмай қолса ёвнинг бирорта полки.

М а л ь к о л ь м

Довул қоқинг, карнайлардан учсин ҳайқириқ.
Қондан доврүк солсин улар, ажалдан доврүк.

(Кетишади.)

7-САҲНА

Жанг майдони.

Жанг сурони. М а к б е т киради.

М а к б е т

Мен устунга чандиланган айиқман худди,
Шу аҳволда жанг қилишим зарур. Қани у?
Қани ўша — туғилмаган хотин зотидан?
Макбет қўрқмас бошқасининг илтифотидан.

Еш Сивард киради.

Еш Сивард

Ҳей, кимдирсан?

М а к б е т

Қалтирайсан — исмим эшитсанг.

Еш Сивард

Иўқ, қўрқмасман асло, ўша жаҳаннамдаги
Исмлардан исминг ҳатто қўрқинч бўлса ҳам!

М а к б е т

Мен — Макбетман.

Еш Сивард

Бошқасни иблис тополмас,
Ки, мен учун бўлса шундоқ жирканч.

Макбет

Ва даҳшат.

Еш Сивард

Бекорларни айтибсан, эй золим, ярамас,
Буни исбот этар ҳозир қиличим маним!

Жанг қилишади. Еш Сивард ҳалок бўлади.

Макбет

Ахир, сени хотин зоти туққан эди, бас.
Уша зотдан турилганлар ожиз қаҳр ила
Чиранишиб, менинг кулгим қистатар, холос.

(Кетади.)

Жанг сурони. Макдуф киради.

Макдуф

Жанг сурони бунда баланд. Золим, қайдасан?
Агар менинг қиличимдан топмасанг мамот,
Хотиним ва болаларим руҳи чирқираб,
Мени гирён ва безовта айлар умрбод.

Тиг урмасман аммо бадбахт, бечораларга,
 Чақа учун ёлланганлар менга не даркор?
 Менга ёлғиз сен кераксан, Макбет, қиличим
 Наҳот қинга солсам яна силтамай бир бор.
 Сезаманки, сен шундасан. Шовқинга кўра —
 Азим жангчи шу атрофда солишар. Қисмат,
 Мени унга дучор айла, ўшанга учрат!
 Тилагим шу, бошқа нарса сўрамам сендан.

(Кетади.)

Жанг сўрони. Малькольм ва кекса Сивард киради.

Сивард

Олга, милорд! Қўрғон очди дарвозаларни.
 Ёв лашкарин бир бўлаги биз томон ўтиб,
 Қўрғон ичра солишмоқда бошқаси билан.
 Бекларингиз шижоати чаккимас, баланд.
 Жанг-жадал ҳам етаётир ниҳоясига.
 Зафар яқин.

Малькольм

Ёв биз тараф ўтдимиз, билинг,
 Бизнинг хасмимиз у.

Сивард

Милорд, қасрга киринг.

(Кетадилар.)

8-САҲНА

Макбет киради.

Макбет

Нега керак, тақлид қилиб Рим нодонига,
Ўз қиличим қиррасига ўзни отишим?
Ундан кўра, яхшимасми, тирик туриб то,
Ўзгаларни қиймалашим, ҳалок этишим?!

Макдуф киради.

Макдуф

Эй, жаҳаннам ити, тўхта, жойингдан жилма!

Макбет

Мен одамлар орасида сендан ҳа, фақат!
Сендан ўзни олиб қочиб юрибман. Жўна
Бас, шусиз ҳам бўялганман қонингга роса.

Макдуф

Сен шу қадар жирканчсанки, сўз тополмайман.
Тилим эмас, жавоб берсин сенга қиличим,
Қонхўр золим!

Жанг қиладилар.

Макбет

Беҳудага ўзни қийнама:
Сен ҳавони қиймалашинг тайиндир балким,

Аммо лекин менга қилич урмоғинг маҳол.
Яхшиси, ур уни ўзга дубулгаларга,
Ҳар кимсаки, туғилмишлар хотин зотидан.
Менга зиён етказолмас. Сеҳрланганман.

Ма к д у ф

Сеҳринг унут. Сен малайи бўлган у иблис
Қулоғингга шивирласин: онам қорнидан
Мени ўткир пичоқ билан кесиб олишган.

Ма к б е т

Бу хабарни айтган ўша тилингга лаънат!
Қайрилдию синди менинг мардоналигим.
Чин сўзларга ёлғон умид қўшиб айтувчи,
Яна уни тагдор қилиб, жўшиб айтувчи
Ўша мақкор иблисларга ишонмай қўйдим.
Мен сев билан солишмайман.

Ма к д у ф

Таслим бўл, қўрқоқ,
Ҳаёт кечир умум элга масхара бўлиб.
Ғаройиб бир махлуқ каби қафасга солиб,
Бошинг узра тахтача ҳам илиб қўйгаймиз:
«Маана, мустабид», деб.

Ма к б е т

Иўқ, мен таслим бўлмасман,

Яламасман ўша Малькольм остонасини.
 Мени мардум ҳақоратга кўмиб юрсинми?!
 Гарчи Бирнам ҳужумига қолди Дунсинан,
 Гарчи хотин зотидан сен туғилмагансан,
 Мен ўлгунча қалқонимни қўлдан қўймасман,
 Бошла, Макдуф, қилич этсин ишимизни ҳал
 Ким биринчи «Тўхта! деса, ўшанга лаънат!

Қиличлаша-қиличлаша, кетадилар.
 Карнайлар жанг хотимасидан хабар беради. Малькольм,
 кекса Сивард, Росс, бошқа беклар ва аскарлар ю-
 горалар ва байроқлар билан кириб келадилар.

М а л ь к о л ь м

Қалай, соғу саломатми дўстлар ҳаммаси?

С и в а р д

Ҳаммасимас. Аммо-лекин кўпчилик шунда.
 Демак, бизга унча қиммат тушмади айём.

М а л ь к о л ь м

Сизнинг жасур ўғлингизу Макдуф қаёқда?

Р о с с

(Сивардга)

Милорд, бурчин адо этди аскар ўғлингиз.
 Йигитликка эндигина етган бўлса ҳам,
 Жанг қиларкан, чекинмади ҳатто бир қадам.

Эр аталиб, мард номини қозонди шаксиз
Ва йиқилди мардонавор.

С и в а р д

Ҳалок бўлдимми?

Р о с с

Ҳа, у олиб чиқилди сўнг жанг майдонидан.
Милорд, сизнинг юракдаги қайғу кўлами
Бу шавкатга етолмагай сира, йўқса у
Чексиз бўлур.

С и в а р д

У ортидан яраланганми?

Р о с с

Манглайдан.

С и в а р д

Бўлмаса, у — тангри аскар.
Уғилларим бошимдаги сочларим қадар
Бўлганда ҳам, ҳаммасига мутлоқ, муқаррар
Шундоқ қисмат тилар эдим. Менинг сўзим шу
Шаҳидларга айтадирган.

М а л ь к о л ь м

Еш тўкарман, у —
Оҳлар уриб, ғам чекишга лойиқ.

С и в а р д

Не даркор?

У ишини қилиб бўлди. Диловар ўлди.
Раҳмат топсин! Мана, бизнинг соҳиб тасалли.

М а к д у ф Мақбетнинг калласини кўтариб киради.

М а к д у ф

Яшасин қирол! Сен қиролсан энди, шаҳзода,
Мана ўша шум мустабид, золимнинг боши.
Ватанимиз озод бўлди. Сенинг тегрангда
Тўпланишиб турар тожнинг лаъл-гавҳарлари,
Улар менга чин юракдан жўр бўлар бари.
Энди улар овоз қўйиб айтишсин салом:
Ҳей, яшасин Шотландия қироли Малькольм!

Ҳ а м м а

Ҳей, яшасин Шотландия қироли Малькольм!

М а л ь к о л ь м

Қарзимизнинг тўловини кечиктирмаймиз.
Кўрсатамиз муҳаббатга яраша эъзоз.
Истаймизки, қариндошу бекларим, сизни
Бизда таъсис қилинажак янги бир рутба —
Граф деган унвон билан этсак сарафроз.
Тағин бизнинг олдимизда шундоқ вазифа —
Тўғри, бунга маълум фурсат талаб қилинур,
Уша золим зуғумидан қочиб, гурбатда
Сарсон бўлган ёронларни қайтармоқ зарур.
Кейин ўша дўзахий ва унинг хотини
(Эшитдимки, ўз-ўзини ўлдирипти у)

Шерикларин тутиб, қаттиқ жазога дучор
Этмоқ лозим, яна бошқа кўп вазифалар,
Ҳаммасини бажарурмиз, худо хоҳласа,
Қудратимиз етганича, ўз соатида.
Ҳаммангизга чин юракдан таъзим, тасанно.
Ҳозир эса тож кийгали Скон кетамиз,
Сизни ўша маросимга таклиф этамиз.

Карнайлар чаливади,

(Кетишади.)